

SYNODVS PROVINCIALIS SIPONTINA.

Bonis Ill.mi et Rev.mi Archidiaconi
De Alticastro Beneven.:

Tolomeo Gallio fu p.mo famigliare
del Card. Ant. Trivulzio, poi deg.lio
di Taddeo Gaddio: appresso fami-
gliare di Giovannangelo Cardinal
de' Medici, che fu sommo Pontefice
Pio IV.: e da questo fu fatto p.mo
Vesc.o di Martorano in Calabria, poi
Arciv.o Sipontino nel 1562. che anche
lo creò Card. di S. Teodoro nell'
anno 1565. celebrò questo Sinodo
Rote nel 1567. Rinunciò la
chiesa Sipontina nel 1573. Fu
poi Vesc.o Sabinese, dove celebrò
il Sinodo Diocesano nel 1589. Fi-
nalmente fu Vesc.o Ostiense e De-
cano del Sacro Collegio: e passò
all' altra vita di anni 82. nel
1607. e fu seppellito in S.ta Ma-
ria della Scala = Sarnelli Cro-
nologia degli Arciv.i Sipontini
dalla pag: 334 alla pag: 341. =

CONSTITVTIONES;
ET DECRETA
Prouincialis Synodi Sipontinæ

Præsidente Illustriſs. & Reuerendiſs. D.

D. PTOLEMÆO GALLIO

S. R. E. Tit. S. Pancratij, Presbytero
Cardinali Comenſi.

Ac Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia
Archiepiſcopo Sipontino.

CVM PRIVILEGIO.

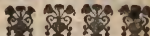
Venetijs, M. D. LXVII. Apud Iunctas.

TYPIS SECVNDO' DATA

Iuſſu Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi
in Chriſto Patris, & Domini

FR. VINCENTII MARIÆ
VRSINI ROMANI

Ordinis Prædicatorum Miſeratione Diuina Tituli
Sancti Xyſti S. R. E. Presbyteri Cardinalis
S. Xyſti nuncupati Archiepiſcopi.

MACERATÆ, Typis Ioſephi Piccini. M.DC.LXXIX.

SVPERIORVM PERMISSV.

NOS FRATER

VINCENTIVS MARIA

VRSINVS

Romanus Ordinis Prædicatorum Miſeratione Diuina Tituli Sancti Xyſti S. R. E. Præsbyter Cardinalis S. Xyſti nuncupatus Archiepiſcopus Sipontinus.

Prouinciæ Noſtræ fidelibus ſalutem in Domino.

TEmporum iniuria factum eſt, vt Synodus hęc Prouincialis à celebratiſſimo Cardinale Comenſi Prędeceſſore Archiepiſcopo perſoluta anno 1567; ac Typis Venetijs apud Iunctas

tradita, obliuionis caligine obruta, nostra hac tempestate iaceret. Ipsam propterea ad spiritualem totius Prouinciæ vtilitatem in lucem reuocare opere pretium duximus pro Pontificali munere soliciti, vt decretis, quæ *A. ad bonos mores restituendos, vacillantes confirmandos, ac sanctos, & optimos promouendos*, à sacro illo congressu emanarunt vna cum notitia obseruantiam conciliaremus.

A. Card. Comen. in sua præfat.

Hac nacta occasione, desiderari non patimur quinam veniant nomine Reuerendissimorum DD.

Episco-

Episcoporum, Abbatum, aliorumque Nostrę huius Prouinciæ Ordinariorum, qui eidem Sanctæ Synodo sui copiam fecerunt. Episcopus adfuit Melphitanus (vt ex tabulis Sipontinis) qui quamuis exemptionem aliàs prætendat, non tamen a Concilijs Prouincialibus: tuncque Sanctæ Melphitanę Ecclesiæ prĘerat Alexander Ruffinus Romanus Pauli Papæ III. affinis. Alter fuit Episcopus Vestanus nullo modo exemptus; tunc Antonius Gargusia, Successor in

illa Sede Hugonis Boncompagni poſtmodùm Summi Pontificis ſub nomine Gregorij XIII. De alijs Coepiſcopis nullum ſuperſtat monimentum. Abbates verò mitrati fuerunt, S. Benedicti Siponti, S. Marci in Lamis, S. Leonardi, S. Mariæ de Pulſano, Sanctiſſimæ Annuntiatæ de Varano, ac S. Petri in Cuppis. Interfuit inſuper Archipresbyter Ordinarius Terræ Cirignolæ nullius, quæ intra limites Sipontinæ Prouinciæ continetur: quidquid ſit de alijs Or-

dinarijs, quorum Nobis notitiam antiquitas, ac Turcarum huius Ciuitatis de anno 1620. ex inuasione incendium eripuit.

Faxit Deus, vt Synodus hæc, quæ centum, ac duodecim iam numerat annos, in omnium mentibus ita reuiuiscat, vt spem faciat æternitatis. Saltem contestari vos non desino *B. hodierna die*, quod *non subterfugi, quo minùs annunciarem omne consilium Dei vobis:* quibus tandem benè valere in Domino dicimus. B. Act. Aposto. cap. 20.

Dat. Siponti ex Ædibus Archiepiscopalibus

die

die Sanctissimæ Annunciationis Beatæ Virginis Marię XXV. Mensis Martij anno Dominicæ Incarnationis M.DC.LXXIX. Pontificatus nostri ann. V.

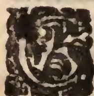
Primicerius Tortorellus Secretarius.

PTOLE-

PTOLEMÆVS
GALLIVS
MISERATIONE DIVINA

Sanctæ R. E. Tituli Sancti Pancratij Presbyter Cardinalis Comensis Archiepiscopus Sipontinus.

Prouinciæ Nostræ fidelibus salutem in Domino.

Vm nihil tàm secundum naturam sit, quàm, vt, quibus principijs quodquè productum est, ijsdem, & optimum suum statum acquirat, & tueatur; &, si quandò in deterius vergere contingat, restauretur: rationi sanè consonum esse videtur, vt pro sanctissimę religionis nostræ, quæ à Christi, & Apostolorum vitæ sanctitate, & morum integrita-

te,

te , & ortum traxit , & incre- mentum (Chriſtus enim priùs facere cæpit , & poſteà docere) recuperanda ſalute penè iam deplorata , non ad alia conuolemus remedia , quam ad vitæ , & morum correctionem omnium fidelium , & maximè Sacerdotum , qui in Chriſti , & Apoſtolorum locum ſucceſſere : quod quidem nec meliùs , nec efficaciùs præſtari poteſt , quàm crebra Prouincialium Conciliorum celebratione , à Patribus olim noſtris ob hoc ipſum inſtituta ; &, cum iam ab hominum memoria receſſiſſet , nunc demùm à Sacro Concilio Tridentino in vſum reuocata . Quare , cum pro mihi iniuncto munere , proque ſummis à Deo in me collatis beneficijs, totis viribus , vel vſque ad mortem , curæ gregis fidei meæ commiſſi mihi incum-
ben-

bendum esse cognoscerem; nihil magis in optatis habui, quàm, vt primo quoque tempore per occupationes liceret, quibus diù detentus apud fel. rec. Pium Quartum Pont. Max. fui, me ad Sipontinam Sedem conferrem: vbi, pro virium nostrarum tenuitate, summa diligentia, summoquè labore, totum me, quodcumque sum, ad hoc opus moliendum tradidi: tandemquè, Deo fauente, cum Episcoporum, & aliorum Prouincialium consilio, ad finem perduxi: in quo maximè elaboratum est, vt ea potissimùm decernerentur, quæ ad bonos mores restituendos, vacillantes confirmandos, ac sanctos, & optimos promouendos, conducerent, non omissa tamen doctrinæ, cæremoniarumquè cura, cuiusque Prouinciæ nostræ loci indigentiæ ratione habita. Quæ, vt facilius

liùs ad veſtrum omnium manus , & notitiam peruenire, ac per vos executioni mandari , queant ; typis cuſa , qualiacunque ſunt , edere curauimus . Non enim tantifacimus audaciæ notam illam , quam apud omnes eruditos incurrere poſſemus , quod ſcilicet hæc decreta nulla verborum elegantia , nulloquè prorſus ornamento deſcripta , in lucem edere auſi ſimus , quanti commodum illud ingens , atquè vberrimum illum fructum , quem vnuſquiſque veſtrum proculdubio percepturus eſt , ſi ea diligenter, tanquam ad ſcopum , animum aduertetis , & inde normam ſumetis , ac regulam , qua totius vitæ veſtræ actiones dirigantur . Ita enim factum iri non ambigimus , vt non ſolum in Dei conſpectum Chriſtiano nomine vosmet dignos exhibere , ſed in alijs etiam Sanctos

virtu-

virtutum ſuarum æmulationis ſtimulos excitare poſſitis: vnde debitus Omnipotenti Deo honor, ac animarum noſtrarum ſalus, mira felicitate prouenit: quæ quidem duo noſtrorum omnium laborum finem, & intentionem eſſe, nobis ſemper propoſitum fuit. Reliquum eſt, vt, qua maiori poſſumus charitate, vos omnes, tàm ſæculares, quàm Eccleſiaſticos, hortemur, ac moneamus, vt ſumma diligentia, ſummoquè ſtudio, ac totis deniquè viribus, quæcunque in hac Prouinciali Synodo ſancita ſunt, pro eo, quod cuiuſque intererit, inuiolabilitèr obſeruetis, ac debitæ executioni mandetis: pro certò habentes, quod, ſi ſic feceritis, à Deo pietatis, innocentiæ, obedientiæquè veſtræ maxima præmia conſequemini; ſin minùs, præter Deum, quem iuſtiſſimum

ſcelerum vltorem habebitis, nos quoquè, ne de alienis peccatis (cum ſatis nimis nos opprimant propria) Deo rationem reddere cogamur; pœnis, quæ delinquentibus propoſitæ ſunt, errantes, & diſcolos, coercere, atquè mulctare, quanquam maximo noſtro cum merore, cum vos ſingulos filiali amore proſequamur, minimè tamen ceſſare poterimus.

Valete in Domino.

CONSTI-

CONSTITVTIONES,

ET DECRETA PROVINCIALIS SYNODI SIPONTINÆ,

Celebratæ de Menſe Ianuarij 1567. Manfredoniæ.

NOS PTOLEMÆVS GALLIVS, S. R. E. Tit. S. Pancratij Presbyter Cardinalis Comenſis, ac Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopus Sipontinus, de conſilio, & aſſenſu Reuerendiſſimorum Dominorum Epiſcoporum, Abbatum, & aliorum noſtræ Prouinciæ Ordinariorum in Prouinciali Synodo Sipontina hæc ſtatuimus, & ſancimus.

IN Nomine Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Sancta hæc Synodus Prouincialis Sipontina, in

Spiritu Sancto legitimè congregata, attendens, Fidem totius esse Spiritualis ædificij, atquè religionis, fundamentum, cum qua omne datum optimum, & omne donum perfectum à Patre luminum descendens assequimur, & sine qua neque Ecclesia subsistere, neque quisquam Deo placere potest: in primis more maiorum statuit, eius fidei confessionem ante omnia esse præmittendam; vt, quod corde creditur ad iustitiam, id omnes ore confiteantur ad salutem. Quæ quidem fides cum vna sit, quemadmodum, teste Apostolo, vnus Deus, & vnum Baptisma: eam ipsam, quam à maioribus acceptam, ductamquè à Christi, & Apostolorum doctrina, Ecclesia Sancta Catholica, & Apostolica integram conseruauit, eadem

Sancta

Sancta Synodus suscipit, & amplectitur, in hunc, qui sequitur, modum profitendo.

Credimus, & confitemur omnes vtriusque Testamenti Canonicas Scripturas à Spiritu Sancto esse diuinitùs inspiratas. Itidem credimus, & confitemur ea omnia, quæ in Symbolis ab Ecclesia receptis comprehènduntur. Ea quoque omnia, quæ de fide, & doctrina à Sacris Concilijs Oecumenicis, & nouissimè à Sancta generali Synodo Tridentina sunt definita, nulla hæsitatione amplectimur, & tenemus. Sacrorum verò librorum eum tantummodò sensum pro vero, atque indubitato, agnoscimus, & tenemus, quem eadem Sancta Tridentina Synodus declarauit, & confirmauit, & communis Catholicæ Ecclesię vsus docuit, & tradidit.

Traditiones oretenùs ab Apoſtolis emanatas, & continua ſucceſſione in Eccleſia Catholica receptas, & conſeruatas; tanquam ab ipſius Chriſti ore, vel à Spiritu Sancto dictatas, ſuſcipimus, & veneramur.

Septem quoque Eccleſiæ Sacramenta, quæquè de ipſis eadem Sancta Synodus Tridentina mandauit, ac tradidit, firmiſſimè tenemus, ac cætera dogmata aduersùs omnes ſæculi huius hæreſes cum eàdem Sancta Synodo ſentimus, & credimus, damnantes, & anathæmatizantes quaſcumque hæreſes eadem Sancta Synodus damnauit, & anathematizauit.

Sanctæ demùm Apoſtolicæ Eccleſiæ Romanæ, tanquam omnium Eccleſiarum Matri, ac Beatiſſimo Domino Noſtro Pio Quinto Pon-

tifici

tifici Maximo debitam subiectionem, atquè obedientiam exhibemus, & iuramus.

Statuimus insupèr, atquè ordinamus, vt omnes, qui beneficia Ecclesiastica obtinent, vel inposterùm obtinebunt, & qui Synodo Diæcesanæ interesse debent, in prima quaque Synodo, quæ celebrabitur, omnia, & singula ab eodem Sancto Concilio Tridentino definita, & statuta, palàm recipiant: veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant: Simulquè hæreses omnes publicè detestentur, & anathematizent, fidem profitentes eisdem verbis, quibus nos ipsi fuimus professi. Qui verò id facere negauerint, publicè excommunicentur, & omnibus Ecclesiasticis fructibus priuentur, fabricæ Ecclesiarum applicandis.

Idem de ijs, qui de beneficijs curatis, & Canonicatibus prouisi sint: & de promouendis ad doctorales, vel alios gradus: ac de Notarijs: necnon de scholarum Magistris intelligatur, qui quidem omnes nullatenùs ad exercendum officium suum admittantur, nisi priùs de eorum fide, & moribus, ac sana doctrina, constiterit, & professionem supradictam emiserint.

Regulas Indicis librorum vetitorum Episcopi ab omnibus Christifidelibus eorum curæ commissis, & præcipuè à bibliopolis obseruari diligentèr curent: illis inhibendo, ne libros vbicunquè impressos vendant, aut teneant, quos ipse Episcopus, siue ab eo deputatus, non inspexerit, & approbauerit.

Quæcunque prætereà, suggerente

Dia-

Diabolo, clàm in vulgus inſeruntur, quibus magicarum præſtigiarum pro infirmis ſanandis, aut Coniugibus ligandis, vel ſoluendis, & diuinationum pro rebus deperditis, aliarumque huiuſmodi rerum deteſtandus vſus retineatur, prohibeant, execrentur, damnent, & exterminent Epiſcopi: & præcipuè diligentèr curent, vt mulierculæ, quas ſtrigas vocant, & quibus hæc noſtra Prouincia abundare dignoſcitur, omninò deleantur.

***

De Diuino cultu , & celebratione Miſſarum .

Vm Sanctiſſimum , Angeliſquè etiam ipſis venerabile Altaris Sacrificium Sacramentorum omnium, & finem, & perfectionem eſſe, Sanctorum Patrum auctoritates piè , ſanè teſtentur ; celebraturos Sacerdotes quam diligentiſſimè elaborare decet , ne tanto in Sacramento conficiendo ignorantia , negligentia , vel etiam contemptu , erroris aliquid ab eis admittatur , quo , & erga tale Sacramentum Populi deuotio minuatur , & imparatæ ipſorum conficientium conſcientiæ erroris onere grauentur . Heli namque filios , Dominum neſcientes , & ad populum Sacerdotum officia ignorantes , & ſibi ipſis perdi-

tionem peperisse, & in maxima discrimina, & cædes populum adduxisse, Sanctæ Scripturæ proclamant. His igitur ex causis Sancta hæc Synodus decernit, vt, quod ad hoc spectat, Sacri in primis Concilij Tridentini Decretum omni studio seruetur.

Nemo verò Sacerdos ad tremendum huiusmodi Sacrificium se conferat, qui pridiè conuiuio solutiori operam dederit, aut aliter nimio se potu, vel cibo repleuerit, seu aliquem insolentiæ actum fecerit, aut aliquid turpe admiserit.

Singulis saltem hebdomadis peccata sua confiteri non omittat, etiam si mortalis peccati sibi conscius non sit: si verò in mortali existat, omninò confiteatur, priusquàm celebret, si Confessoris copiam habet: qua denegata, cum

pri-

primum ei ſe obtulerit, id ſtatim efficiat.

In Sacriſtia Miſſam diligentèr prælegat, & eius ſingulas partes ſic promptas habeat, vt celebrando nullum errandi, ſiue hærendi periculum ſubeat.

Ad Altare non accedat, niſi priùs in Deum mentem dirigat, ſe indignum accuſans, vt Sacris Altaribus Deo miniſtraturus aſſiſtat: ſequè ſupra ſe leuet, diligentèr perpendens, ſi à quocunque reatu liberam ſentiat eſſe conſcientiam.

Miſſam non incipiat, niſi priùs accenſis candelis, vrceolis, & alijs, quæ requiruntur, paratis.

Aperto capite celebret: nec Biretum, Subbiretum, aut aliud id genus, in Altare ponat.

Non ante Auroram, neque celebret

à me-

à meridie, nisi ex causa iure permissa.

Addendum nihil, nihil etiam detrahendum sciat. Ea, quæ ita sunt dicenda, vt populus audire debeat, sono non infracto, sed voce clara, & debitè eleuata proferre studeat.

Quæ verò secreta vocantur, sub silentio pronunciet.

Non ociùs, neque debito remissiùs, aut legat, aut cærimonias agat.

In missali omnia legere non pigeat, nec memoria tantùm, quæ plerumquè labilis est, quidquam dicere præsumat.

Non nisi semel singulis diebus celebrare licere sciat, Christi Natalis terna celebratione excepta.

Sacrificio confecto, Diuinæ Maiestati, quæ tanti ministerij dignum, tantiquè beneficij consortem

tem illum efficere dignata eſt,gratias agat.

Corporalia, neque linteolum colligat, ſed neque luminaria in Altari extinguantur, Euangelio non perfecto, quod poſt benedictionem populo datam legi conſueuit.

Peregrinum Sacerdotem incognitum ad Miſſæ celebrationem, Ordinarij licentia non perſpecta, Eccleſiarum Rectores non admittant. Ordinarius etiam non mediocre ſtudium adhibeat ad veritatem, vel falſitatem comprobandam litterarum, quæ Dimiſſoriæ dicuntur.

Nullus omninò, nequè Sæcularis, neque Regularis Sacerdos in domibus priuatis, neque etiam in Oratorijs ab Ordinario non approbatis, audeat celebrare.

Populus frequentèr à Parocho mo-

neatur,

neatur, vt eorum filij, & famuli, qui in agris colendis, & bestijs pascendis occupantur, saltèm diebus festis Missam audiant. In quo Parochus patrum, & dominorum conscientiam oneratam esse significet.

Viduas, quibus ob maritorum mortem domo exire per aliquot dies indecorum ducitur, Episcopi per mensem integrum tolerent celebrationi Missæ non interesse. Mense verò exacto, nulla eis cuiusuis consuetudinis excusatio valeat, sed omninò ad Missæ auditionem, etiam (si opus fuerit) per censuras Ecclesiasticas, cogantur.

In solemnibus, dominicalibus, vel ferialibus Missis cantatis, inter canendum studeant omnes, tàm qui in Choro, quàm qui ad Altare deseruiunt, vt non tantùm

modulatione voluptatibus aures afficiant, quantùm Christianorum mentibus vtilitatem porrigant, & deuotionem. Ideo tàm ea, quæ ad doctrinam, vt Epistola, Euangelium, Symbolum, quàm ea, quæ ad præces pertinent, sic distinctè decantentur, vt commodè, & deuotè populorum auribus possint exhauriri.

In Missis, cæterisquè Diuinis officijs Organorum vsus Sacri Tridentini Concilij Decretum non excedant; vt si quidem modulationes lasciuas non imitentur.

Cærimonias verò omnes à Romana Ecclesia institutas, & seruari solitas, vt sanctè, & piè sunt adinuentæ, sic religiosè teneri, & ad vnguem seruari iubemus. Omne autem aliud Cærimonia-

rum

rum genus non solùm non ad-
mittendum; sed penitùs ducimus
explodendum. Superstitiones au-
tem, Ordinariorum iudicio, &
diligentia, aboleantur, si quæ
fortè Cærimoniarum nomine in
Ecclesias inuectæ sunt, vt est
præfixus quidam candelarum nu-
merus, & alia ijs simi-
lia, veluti Sacro
Tridentino
Conci-
lio
Sanctissimè cau-
tum est.

***

De

De Ritu seruando in celebratione Diuinorum Officiorum.

T in Ecclesijs, quas Dei Templa dici, esseque fideliter, pieque attestamur, quasque, & Prophetarum sanctissima præloquia, & castissima, ac ignita Dominica verba *Orationis domus* esse tradiderunt, nihil perperam positum, frustraue vnquam demandatum occurrat; subscriptas has sanctiones Sancta Synodus inuiolabiliter proponit obseruandas.

Diurnum, siue etiam nocturnum Diuinum officium debita Campanarum signa antecedant tanto temporis spatio, vt Clerici omnes, domo mature discedentes, Ecclesiæ opportune se possint offerre. Cum autem Ecclesiam fuerint ingressi, signo Crucis se mu-

muniant, atque aqua benedictà asperſi flexis genibus ad Sanctiſſimum Eucharistiæ Sacramentum, velante maius Altare (ſi qua in Eccleſia Sacramentum non ſeruatur) Domino præces fundant. Quibus iam porrectis, ſuperpelliceis induti, omni cum modeſtia, & reuerentia, cætera omnia parent, quæ eorum officia ſibi expoſcunt, & poſtquam ſuum vnuſquiſque locum in Choro adierit, pulſetur parua Campana, & ab Hebdomadario, vel ab alio, cuius id muneris intererit, alta voce Dominica Oratione indicta, & ab omnibus ſimul ſecretò completa, omni deuotione Officium inchoetur. Qui verò à tali Ritu deceſſerit, illius horæ diſtributione priuetur, niſi eius excuſatio, ab Ordinario, vel à Chori Rectore perpenden-

da, aliter faciendum suaserit.

Qui, alijs iam in Choro congregatis, superuenerit, easdem Cærimonias seruet.

Primo Psalmo iam finito; &, si in Matutinis Beatissimæ Virginis Officium celebretur, primo Capitulo iam completo; &, in cantatis Missis vltimo kyrie eleison dicto, qui ad Chorum se contulerit, illi horæ interfuisse non putetur.

Si quis ad præfixum vsque terminum de industria immoretur, cum citiùs venire potuerit, tanquam absens habeatur.

E Choro, nisi vrgens necessitas astrinxerit, & sine Chori Præfecti licentia, nemini liceat abire. Si verò, dum Diuina celebrantur Officia, alicui, vel Sacerdotum, vel Clericorum, cærimoniarum, suorumquè officiorum

gratia, per Chorum, aut Ecclesiam, eundum erit, ea honestate, & maturitate gradiatur, quæ ei debet esse coniunctissima.

Eorum Sedibus hæreant singuli, in quibus modò sedeant, modò stent, modò genuflectant, caput aperiant, operiant, ac submittant, prout officij ratio exegerit.

Non galeris, sed religiosis biretis, vtantur.

A librorum, litterarum, & cuiusuis scripturæ lectione, dum Officium dicitur, abstineant, ne ve priuatim Officium dicant.

Risum arceant, colloquia deuitent, iocos, & rixas, caueant; somnum non ducant.

Nemo in sua Sede sit otiosus, sed omnes, tàm Dignitates, quàm Canonici præsentes, & Capellani, & alij quicunque distinctè, apertè, diligentèr psallant, reci-

rent, aliaquè ad rem diuinam facientia, exequantur.

Officio iam perfecto; appronet se ingenua quisque, & Dominica saltèm, vel quauis oratione alia sub silentio dicta, singuli singulos mutuis salutationibus impartiantur. Tùm, superpelliceis depositis, togisquè assumptis, vel Sacrosanctæ Eucharistiæ, vel Maiori Altari de more honore præstito, in sua cuique liceat remeare.

Dignitates, Canonici, & alij quicunque harum Constitutionum transgressores, si à Chori Rectore reprehensi, perseuerauerint, ad illius horæ distributionis participationem non admittantur, & insuper ab Episcopo, vel eius Vicario, pro delicti mensura, alijs pænis afficiantur.

Media nocte Deo Matutinum persol-

uant,

uant, vel alio tempore pro Ecclesiarum consuetudine, vel Episcoporum ordinatione: modo tamen ea sit hora, vt Matutini nomen iure sibi sortiatur, idemquè de alijs horis Canonicis, & Missis, fiat, vt scilicet congruo tempore celebrentur.

Matutinum in Choro dicatur, nisi iustum intercesserit impedimentum, per Episcopum, vel eius Vicarium, approbandum: tuncquè in Sacristia, vel alio honestiori Ecclesiæ loco, celebrari possit.

Omnes Ecclesiarum Ministri, siuè Canonici, siuè in qualibet Ecclesiastica dignitate constituti, suum ipsimet, non per alios, munus obeant. Vbi verò non benè constat, quod cuique dignitati munus sit attributum; Episcopus, cum duobus de Capitu-

lo, altero ab Episcopo, altero à Capitulo deligendis, suum vnicuique mùnus assignet, à quo nemo recedere præsumat.

In omnibus Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesijs singuli Canonici per vices Altaris ministerium subire, & in Choro hebdomadarum Officium quod vocant, præstare teneantur.

Capellani autem, Diaconi, Subdiaconi, & cæteri Ecclesiarum Ministri, eo modo, & forma, eoquè ordine, Altari, & Choro, inseruiant, quem Episcopus, vel eius Vicarius, decreuerit, & ordinauerit.

Pueri, prima Tonsura initiati, qui Iacones vocantur, priuilegijs Clericalibus non gaudeant, nisi diebus saltèm festiuis Ecclesiæ inseruiant, ferialibus verò duo quotidiè per vices idem faciant, cæteris ludo litterario incumbentibus.

Aldè indignum esse Sancta Synodus duxit, cum in hac Prouincia plures Ecclesias, omnipotenti Deo consecratas, aut in Beatissimorum Sanctorum suorum memoriam extructas, ita prostratas, & in eam sordem, ac deformitatem, redactas esse conspiciat, vt Ecclesiarum imagine iam deperdita, ad speluncarum latronum similitudinem propè accessisse videantur.

Episcopis ea propter pręcipit,& mandat, vt tàm curatas, quàm non curatas Ecclesias, Sacella, Oratoria sacrata, quæ ruinosa fuerint, reædificanda, cooperienda, claudenda, eaque reuerentia, atque custodia, tenenda curent, quæ à sacris locis aliena

esse non debet. Quod si Ecclesiarum paupertas id minimè patiatur, ea de re Tridentini Concilij decreto parere meminerint, vt scilicet Altaria in Cathedrales Ecclesias, siuè Collegiatas, aut alias quascunque eorum iudicio transferri demandent; lapides, ligna, cæterasque materias, quibus ipsarum Ecclesiarum ædificia constructa fuerunt, (nisi honestiores causæ secùs exigere videantur) profanis vsibus accommodari non sinant: Quod enim Deo semel sacratum est, profanum fieri, omnis religio, & pietas, deuetat.

Si quis vestimenta, vasa, aut alia quæuis Ecclesiastica ornamenta, sæcularibus vsibus inseruitura, commodabit, Ordinarij arbitrio grauem pœnam luat.

Et, quoniam Ecclesias ideò nouimus

mus esse ordinatas, vt in illis petitiones nostræ Deo porrigantur: nemo ibi, præsertim Diuinorum Officiorum, aut Prædicationis tempore, deambulare, cætus celebrare, negotia tractare audeat.

Nulla profanarum rerum, neque cum suspectis mulieribus, colloquia insint.

Ita sedeant, ne Sanctissimam Eucharistiam à tergo habeant.

Dum Dominicum Corpus Sacerdos adorandum eleuat, nemo non genu flectat.

Ita demùm attentè se quisque habeat, vt nullius, siuè negligentia, siuè procacitate, Diuinum Officium turbari sentiatur.

Non in Ecclesijs, sed in earum ianuis, eleæmosynas sibi pauperes quærant.

Vtque penitùs irreuerentia omnis decedat, nemo venaticos Canes, accipitres, baliſtas, ſclopetos, tela, ceteraque huiuſmodi, in Eccleſias inducat, aut inferat.

Eccleſiarum quoque Rectores, ſiuè Procuratores, & quicunque alij, quorum illud intereſſe videbitur, Capitulum non congregent, qua hora Canonici in Choro eſſe debeant, neque id in Choro, (quamuis Officium ſit expletum) aut omninò in Eccleſia, ſed in Sacriſtia, aut alio extra Eccleſiam loco, fiat, niſi aliter vrgens neceſſitas poſtulauerit.

Eccleſiarum Rectoribus Sancta Synodus mandat, vt eos, vel per ſe, vel per alium, admonendos curent, qui in horum aliquo deliquerint: &, ſi (quod abſit)

abſit) admonitiones neglexerint, eos ab Eccleſia propellere non vereantur, quod ſi qua ex cauſa illud ſuis viribus exiſtimauerint impar, Epiſcopo denuncient, qui præſentiori eo remedio vtetur, quo morbi putredinem reſecandam magis indigere cenſuerit.

***

Rrchipresbyteris, & alijs omnibus, Ecclesiarũ curã gerentibus, Sancta Synodus mandat, vt Aquã benedictam, cuius aspersione se fideles sanctificant, venialia purgãt, ab incursu, & hostis insidijs se protegunt, nocturna phantasmata profligant, Dominicis singulis quibusquè diebus innouandam curent: & ideò quolibet die Sabbati Fontes in Ecclesiarum aditu positos, expurgari, ac sordibus omnibus mundari, & munda aqua impleri, faciant. Quæ verò extracta fuerit, non per Ecclesiam proijciatur, ne pedibus benedicta comprimatur; sed in sacrarium ingeratur; & in crastinum de mane noua benedicatur, seruata benedictionis forma, & Ritu, in Babtisterio traditis.

Vm in pluribus huius Prouinciæ locis Archidiaconi, Archipresbyteri, & aliæ Ecclesiarum Collegiatarum Dignitates dicantur, & sint verè Parochi, quibus animarum cura, Sacramentorumque administratio, competit: vsus verò, longaque consuetudo recepit, & adhuc retinet, quòd Canonici omnes, ceterique Ecclesiarum Presbyteri, illorum coadiutores, simulque Sanctissimorum Sacramentorum coadministratores sint: Sancta Synodus vsum talem iustis de causis retinendum duxit; ita tamen, vt, postquam de eorum singulis per Episcopum facta fuerit diligens inquisitio, ab ea Sacramentorum administratione

ne

ne arceantur, si qui, vel propter ætatem, vel propter inexperientiam, aut ignorantiam, vel alia quauis causa, minus idonei reperti fuerint. Ac etiam, vt Sacratissimæ Eucharistiæ, fontium baptismalium, oleorum, ac aliarum Sacrarum rerum conseruatio, atque custodia, non in communi, sed certæ semper personæ, ab Episcopo eligendæ, incumbat, penès quem claues semper maneant. Vbi verò animarum cura vni Parocho tantùm commissa est, illius loci consuetudo seruetur.

Qui verò Sacramenta huiusmodi ministrauerint, caueant, ne quidquam pro illorum administratione petant. Sunt enim absque vlla Simoniæ labe, aut auaritiæ suspicione, conferenda.

Qui etiam Ministrantes per vices tenean-

teneantur infirmos, qui in Xenodochijs degunt, & alios quoscunquè, & maxime pauperes, visitare, etiam non vocati, illosquè verbis Deo plenis solari, ac ad Sacramentorum perceptionem inducere.

Nemini liceat, absque superpelliceo, & stola, Sacramenta administrare.

Quod in Missarum celebratione Sancta hæc Synodus decreuit, vt scilicet cæremoniæ omnes, per Sanctam Romanam Ecclesiam seruari solitæ, ad vnguem seruentur, & nouæ omnes excludantur: idem etiàm in Sacramentorum administratione, in Fontium exorcismis, & sponsorum benedictionibus, Episcopi omnes, vt in sua Cathedrali Ecclesia seruari faciant, statuit, & decreuit. Quod etiam in omnibus inferioribus Ecclesijs Parochialibus exactè obseruetur, regula

gula ab eadem Cathedrali Ecclesia penitùs sumpta.

Vbi Sacramenta Episcopi administrabunt, Auditorum capacitate, intelligentiaquè ritè perpensa, omni sedulitate, & studio, eorum Sacramentorum vsum, atque efficaciam, populis explicare nitantur. Quod idem, & Parochi facere non omittant. Et, quoties populum adhortantur, feruentissimis exhortationibus suis eò singulorum animos flectere curent, vt (si non frequentiùs) saltèm in Natiuitatis Domini, ac Pentecostes, & alijs solemnibus festis, & confiteri, & communicare, assuescere discant.

Voniam Baptiſmi Sacramentum Sacramentorum omnium ianua eſt, quo originalis, & actualis culpa diluitur, fomes mitigatur, gratia confertur, fides datur, & nutritur, necnon filij Dei renaſcimur: ea propter omni diligentia curandum Sancta Synodus decreuit, vt fontes, quibus hæc ſalutaris vnda ſeruatur, decenti operimento, clauiumque munimine, cuſtoditi, ab omni ſordium, aut alterius cuiuſcunque rei, periculo tuti eſſe poſſint.

Ne parentum negligentia infantium aliquis ſine Baptiſmatis aſperſione decedat, ſub excommunicationis pœna præcipitur illis, quos hæc cura tangere debet, vt intra nouem dies, paruulos in Ec-

clesia Baptismum suscipere curent: si verò intereà periculum infantibus imminere videatur, domi etiam baptisma tribuendum, Sancta Mater Ecclesia approbauit, & Sancta Synodus obseruandum mandat, ministrante tamen (si adsit,) Sacerdote; vel (si non adsit) altero Clerico; vel (eo etiam deficiente) laico, primùm mari, ac demùm feminæ; modò rectam baptismi formam nouerint. *Ego te baptizo in Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.*

Elementarem autem aquam, non alteratam, neque stillatam, aut aromaticam, talem vsum sibi requirere sciant. At, si infans, hoc modo domi baptizatus, è vita non cesserit, eum nihilominùs (cum primùm conualuerit) in Ecclesiam deferre parentes te-

neantur, vbi, si Sacerdos Baptismi formam ritè priùs seruatam esse nouerit, Baptismi tantum cærimonias adiungat. Quod si de forma ritè seruata non constiterit, tali forma baptizet: *Si es baptizatus, ego non te baptizo; si non es baptizatus, ego te baptizo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.*

Parochis etiam præcipitur, vt ritum, in ijs casibus tenendum, populis sæpiùs inculcent.

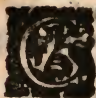
Ad Baptismum non nisi vnum Compatrem, vel ad summum cum vna Commatre, quos etiam, & laudabilis vitæ, & honestæ famæ, & Christianæ pietatis cultores esse constiterit, vocandum permittimus.

Omnes abusus tollantur, quibus, vel ratione albæ, vel alio quocunquè modo Compaternitatem

contrahi vulgus ineptè credit.
Caueant Baptizantes Sacerdotes, ne Sacrum Chriſma in Baptiſmo ab aliquo laicorum attingatur.
Sacerdotes Compatres admonere non omittant, quam magni momenti actionem ſuſcipiant, cum filij per Baptiſmum ſpiritualiter Deo generentur: ſuique muneris eſſe, eos (ſi parentum opera id minimè præſtare poſſit) Chriſtiana fide, pietate, optimis, decentiſſimiſque moribus formari curare.
Parochus etiam librum habeat, in quo pueri, parentum, & Commatris, & Compatris nomina, & cognomina, ſcribat, in eoque diem, quo Baptiſmatis vnda perfuſus eſt puer, ac, ſi ex iuſtis nuptijs fuerit ſuſceptus, denotet. Singulis etiam annis eorum omnium exempla, quæ

eo in libro fuerint ſcripta, Epiſcopo, tempore ab eodem præſcripto, Parochus præbere teneatur. Effætas autem mulieres Parochus erudiat, vt, cum primum à partu domo ceſſerint, Templum adire ſtudeant, vbi Domino gratias agant, & à Sacerdote benedictionem conſequantur.

Vm in Confirmationis Sacramento Spiritum Sanctum, quem in Baptismo ad purificationem, & emundationem accepimus, ad robur quoque, ac vt pleni Christiani inueniamur, capiamus, vt aduersus Mundi, carnis, & hostis insultus confirmemur: Idcircò Sancta Synodus Episcopis omnibus mandat, vt, tanquam vigilantissimi pastores, omnem solicitudinem complectantur, vt sui gregis oues hoc tantum Sacramentum suscipere non negligant: ipsiquè præfixis temporibus pro locorum necessitate id conferre non omittant.

Tempus autem, in quo tale Sacramentum erunt collaturi, priùs Pa-

rochis significent, à quibus populo denuncietur.

Neminem tali Sacramento præmuniant, quem septimum annum agere non cognouerint.

Pijs etiam verbis, pro suscepturorum intelligentia, eius virtutem, & efficaciam, enarrent.

Parochis præcipiant, vt Confirmatorum, quorum singulorum singulos Compatres volumus esse, iuxta Sacri Concilij Tridentini Decretum, & eorum Compatrum, nomina, & cognomina, in libro scribantur.

***

Anctissimum Eucharistiæ Sacramentum in vltima Cæna à Domino institutum in iugem suæ Passionis memoriam, in nostræ virtutis augumentum, inquè quotidianæ nostræ infirmitatis remedium, quanta cordis contritione, & carnis tremore, quanta lacrymarum largitate, & mentis humilitate, suscipiendum sit, Sanctorum Patrum auctoritates nobis apertè tradiderunt. Parochi ergo diligentissimè populos moneant, vt ad tale Sacramentum quisque accessurus, innocentiam ad Altare portet, & mundam conscientiam; nè, si indignam portauerit, in eum satanas; tanquàm in alterum Iudam, ingrediatur.

Iuuenes, qui prima vice ad hoc Sanctiſſimum Sacramentum erunt acceſſuri, per aliquot dies antè Parochum adeant, à quo de eiuſdem Sacramenti vi, & virtute, inſtruantur, &, an ad ſuſcipiendum habiles ſint, iudicentur.

Vbi Eccleſiarum capacitas id patietur, ſeorsùm à mulieribus viri communicent.

In Paſchatis diebus, Chriſtifideles omnes, iuxta Sanctæ Romanæ Eccleſiæ vſum, & præceptum, Sacratiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipiant, eorum autem, qui non ſuſceperint, nomina, ſex diebus à Paſchatis octaua decurſis, Parochus Epiſcopo deferre teneatur, qui quidèm illos cenſuris, & alijs pœnis, acritèr puniat: eos tamen excipimus, quibus legitima ex cauſa in aliud tempus Communionem

con-

consuluerit differri ipse Parochus.

In sua quisque Parochia communicet. Et, si quis, iusta de causa per Ordinarium approbanda, ab alio, quam à proprio Parocho, Communionem acceperit; nisi veritatis fidem in scriptis ab eodem, à quo sumpserit, proprio Sacerdoti detulerit, perinde ac si non communicasset, in illum animaduertatur.

Post Eucharistiæ sumptionem, vinum populo non porrigatur in Calice consecrato, nec omninò in vase ad eius similitudinem formato.

Qui Eucharistiam sumpserint, aqua benedicta aspersi, pro tanto Sacramento Deo gratias agant.

Solemni Corporis Christi die Episcopum id oneris subire nè pigeat, vt in supplicatione Domi-

nicum Corpus ipſemet per Ciuitatem ferat. Cuius abſentis in ea re vices eius Vicarius (ſi Sacerdos fuerit) ſubeat. Si verò Sacerdos non fuerit, vel ſi aliqua re præpeditum ſe eſſe perſpexerit, id muneris ei iniungatur, qui pro loci conſuetudine primam obtinet dignitatem, niſi vel conſuetudines, vel priuilegia, ad certam aliquam perſonam id deferant.

De

De Custodia, & loco Eucharistiæ, & de modo illam deferendi ad Infirmos.

NEminem effugere arbitramur, quam Omnipotenti Deo grauis inferatur iniuria, cum pro virium nostrarum facultate, sanctissimis eius Sacramentis, & præcipuè Eucharistiæ, Sacramentorum omnium maximo, debitam reuerentiam non exhibemus. Quocirca, vt, quod ad eius custodiam attinet, omnis irreuerentia vitetur, Episcopis Sancta Synodus præcipit, vt quibus in Ecclesijs Sanctissimum hoc Sacramentum seruari consueuit, eo ampliori sumptu, quem facultates pati posse videbuntur, tabernaculum ligneum, auro obductum, & aliquo operoso ornatu di-

distinctum, parari faciant, quod quidèm claui munitum ita benè, & firmiter Maiori in Altari (nisi alitèr Episcopo visum fuerit) collocetur; vt inde impiorum manibus non facilè possit auelli. In eo autem paruulum aliud Tabernaculum, argento, vel (si quando locorum copiæ ad eum sumptum videbuntur exiguæ) aurichalco saltèm cusum, deauratum tamen reponatur: in quo cum corporali, ac serico operimento Dominicum Corpus Infirmis deferendum custodiatur.

Teneaturque Parochus, seù ille, cui ab Episcopo Eucharistiæ custodia commissa fuerit, Eucharistiam seruatam ad minùs bis in mense sumere, nouamque parare, qui quidèm Parochus, vel custodiam gerens, teneatur etiam prouidere, nè lumen ante illam

vmquam

vmquam deficiat, & circa luminis impenſam cuiuſque loci conſuetudo ſeruetur.

Parochus, vel alius Sacerdos, Infirmis Euchariſtiæ venerabile Sacramentum laturus, duas ſaltèm ſacratas Hoſtias ſecum deferat, ne, dùm Eccleſiam repetit, in idolatriæ peccatum adoratores incurrant. Stola, Superpelliceo, pluuialique indutus, ſanctiſſimam Euchariſtiam, ſerico amictu coopertam, ſub pallio (vbi haberi poſſit) reuerentèr, atquè honorificè, ante pectus ferat, & referat.

Quælibet autem Parochialis Eccleſia lanternam ſaltèm vnam habeat, vel auro, vel honeſtiori quocunque ornamento exornatam, quam, haſtæ impoſitam, Sacramento præferendam iubemus, vt, ſi vento, aqua, vel

qua-

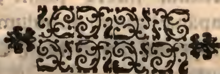
quauis alia tempestate, cætera lumina fuerint extincta, lumen in ea seruatum ab omni aeris iniuria defendi possit: Atque, vt populorum deuotio magis excitetur, tintinnabulum paruulum aliquod præferatur, & pulsetur.

Nemo verò Sacerdos Sacramentum hoc alicui Infirmo afferre præsumat, nisi priùs in Infirmi domo mundum locum paratum esse cognouerit, in quo, debita cum reuerentia, & custodia, Sacramentum sistere possit, & per Campanæ signum populum admonuerit, vt ad associandum Christi Corpus conueniant.

Et, vt supradicta omnia decentiùs fieri possint, Domini Nostri Iesu Christi Societatis Confratres Episcopi adhortentur, vt, cum Campanæ signum audierint, omnes

nes saltèm illius Parochiæ, vel illius Regionis Confratres, in qua Infirmus degit, ad illud associandum accedant. Omne autem hoc ministerium fiat cum pronunciatione Indulgentiarum, prout habetur in Baptisterio.

†

De

Voniam verò pænitentia languores sanat, mortuos suscitat, sanitatem auget, gratiam confert, Sancta Synodus Confessores monet, vt Sacros Canones benè calleant, & in Confessionibus diligenti quodam temperamento adhibito, nec peccatores nimia acerbitate deterreant, & desperent, neque nimia facilitate ad denuò peccandum alliciant, & quasi impellant. Præcipit etiam, vt, postquam pænitentiam, pro modo culpæ, & Ecclesiæ consuetudine, confessis iniunxerint, eos quoque de eorundem Canonum rigore, in grauioribus peccatis singilatim admoneant; vt, cùm Sanctæ Matris Ecclesiæ be-

 ni-

radisi ianua aperitur, non nisi debita præparatione, accedant, & in cordis contritione, & humilitate, nulla Sacerdotis interrogatione præuia, ipsemet confitens Sacerdoti peccata sua aperiat, & denudet; quam diligentiam, si quando aliqua in re Sacerdos deficere perspexerit, ab eodem præcipimus adiuuari.

Neminem etiam absoluant, quem dignè satisfecisse non perspexerint, & eos præsertim, quibus facultas affuit, & ablata restituendi, & legatis ad pias causas factis satisfaciendi, nec id tamen (quamuis in præcedenti confessione per eos promissum) præstiterunt. Eos tamen excipimus, qui in mortis articulo fuerint constituti: qui tamen erunt admonendi, vt, si conualuerint, quamprimùm poterint, satisfaciāt:

si verò obierint, id onus districtè hæredibus iniungant.

In Ecclesijs Cathedralibus, vbi id quidèm licere posse videbitur, Tridentini Concilij Decretum obseruari iubemus; vt intra tres menses Pœnitentiarium constituant, cui præbenda primùm vacatura vniatur. Si autem, qui id neglexerint, Synodo, quæ prima celebrabitur, suæ negligentiæ rationem reddant.

Confessores in priuatis Ædibus, neque in Cellis, Sacristia, aut omninò extra Ecclesiam, Confessiones non audiant, nisi ex causa necessaria.

In ipsis autem Ecclesijs, non in angulis, & locis abditis, sed in aperto, ne ve ante solis ortum, vel post eius occasum, confitentes mulieres audiant; nisi ex causa necessaria.

Medici post primam, secundamue visitationem, sub excommunicationis pæna, ad ægrotorum curationem non accedant; nisi certò cognouerint, ipsos, postquam in eum morbum inciderunt, de eorum peccatis idoneo Confessori confessos esse.

De

Vm Sanctum Tridentinum Concilium Pastores omnes hortatum sit, & illis præceperit, vt pio quocunque affectu Sacros Quadragesimales, cæterosque alios dies ieiunio consecratos, in eorum Diæcesibus pia, summaquè diligentia, iuxtà Sanctæ Matris Ecclesiæ consuetudinem, & ritum, obseruari curent: Nos ergo, eiusdem Concilij, & Sacrorum Canonum auctoritate, declaramus, vt per totam Quadragesimam à carnium, ouorum, casei, lactis, butyri, adipissu quisque abstineat. Nec ignorent, totius Quadragesimæ diebus (exceptis Dominicis) Quatuor Sacris temporibus; Natiuitatis Dominicæ, gloriosæ Virginis Assumptionis, Beatorum Apostolorum

omnium, (Beati Ioannis Euangelistæ, & Sanctorum Philippi, & Iacobi exceptis) omnium etiam Sanctorum, Sancti Ioannis Baptistæ Natiuitatis, & Sancti Laurentij vigilijs, omnes Christifideles iure ieiunio teneri. Alijs enim diebus ieiunare, aut præmium, aut remedium. In Quadragesima verò, & supradictis temporibus, & vigilijs, non ieiunare, peccatum esse, Sanctorum Patrum monumenta testantur.

Ieiunio tamen astrictos non eos esse intelligimus, quos iura eximunt, infirmitatis scilicet, necessitatis imbecillæ ætatis, aut alterius iusti impedimenti causa, Episcopi, aut eius Vicarij iudicio in scriptis approbanda, de Medici tamen consilio, quoad Infirmos.

Vm Extremæ Vnctionis Sacramentum Sacramentorum omnium nouissimum sit, quo, ad peccatorum remissionẽ, & corporalis infirmitatis alleuiationem, misera in hac vita fideles muniuntur; cuius etiam ope velut Athletæ, fideles præparantur ad luctam contra humani generis sæuissimum hostem, homini in supremo vitæ termino maximè insidiantem: Ea igitur de causa Parochum curare decernimus, vt non expectata Infirmorum prostratione extrema, sed dum adhuc sensus optimè vigent, hoc Sacramentum conferatur. Vt autem vngens Sacerdos suo muneri plenè satisfaciat, pijs verbis Infirmum consoletur, præsenti animo vt sit, adhortetur, ad

cæle-

cæleſtem beatitudinem anhælet, ad eam omnem mentem erigat, & ea, quæ mundi ſunt, negligat, mortem non paueſcat, e ſæculo ad vitam à Deo benedicto vocari ſe gratias agat. Eos autem omnes, qui interfuerint, pro infirmo Sacerdos orare ſuadeat.

Aduertat quoque Sacerdos, ne erret, quandò vngit infirmum, ne vnus proferat verba, & alius vngat; ſed ille idem, qui vngit, debet verba proferre; aliàs non conficit Sacramentum. Eapropter, vbi eſt copia Sacerdotum, accedere debent ad minus duo, vel tres cum hebdomadarijs, qui poſſint dicere Officium, & Litanias, & omnia facere, quæ in libro, ad tale opus adhibito, continentur, dummodò ille ſolus vngat, & proferat verba illa,

Per

Per istam Sanctam Vnctionem, &c. vngendo cum prolatione illorum verborum.

Prouideant quoque Episcopi, & ordinent, ac mandent suis Ecclesiarum Rectoribus, vt Olea Sancta, scilicèt, Chrisma, Oleum Cathacumenorum, & infirmorum, stent in loco tuto, & clauso cum claui, & renouentur singulis annis in die Iouis Sancto, & vetera Olea ponantur in lampadibus, & crementur: Noua autem sumantur à Matrice Ecclesia cum solita solemnitate, scilicet quod ferantur per Presbyterum, vel constitutum in Ordinibus Sacris, in ampullis de stamno, vel argento, mundis, & cum lanterna accensa; & tollatur abusus aliquorum locorum, vbi nescio quid soluitur pro dictis Oleis habendis: cum talis exactio

consuluerit differri ipse Parochus.

In sua quisque Parochia communicet. Et, si quis, iusta de causa per Ordinarium approbanda, ab alio, quam à proprio Parocho, Communionem acceperit; nisi veritatis fidem in scriptis ab eodem, à quo sumpserit, proprio Sacerdoti detulerit, perinde ac si non communicasset, in illum animaduertatur.

Post Eucharistiæ sumptionem, vinum populo non porrigatur in Calice consecrato, nec omninò in vase ad eius similitudinem formato.

Qui Eucharistiam sumpserint, aqua benedicta aspersi, pro tanto Sacramento Deo gratias agant.

Solemni Corporis Christi die Episcopum id oneris subire nè pigeat, vt in supplicatione Domi-

nicum

nicum Corpus ipſemet per Ciui-tatem ferat. Cuius abſentis in ea re vices eius Vicarius (ſi Sacerdos fuerit) ſubeat. Si verò Sacerdos non fuerit, vel ſi aliqua re præpeditum ſe eſſe perſpexerit, id muneris ei iniungatur, qui pro loci conſuetudine primam obtinet dignitatem, niſi vel conſuetudines, vel priuilegia, ad certam aliquam perſonam id deferant.

De

De Custodia, & loco Eucharistiæ, & de modo illam deferendi ad Infirmos.

NEminem effugere arbitramur, quam Omnipotenti Deo grauis inferatur iniuria, cum pro virium nostrarum facultate, sanctissimis eius Sacramentis, & præcipuè Eucharistiæ, Sacramentorum omnium maximo, debitam reuerentiam non exhibemus. Quocirca, vt, quod ad eius custodiam attinet, omnis irreuerentia vitetur, Episcopis Sancta Synodus præcipit, vt quibus in Ecclesijs Sanctissimum hoc Sacramentum seruari consueuit, eo ampliori sumptu, quem facultates pati posse videbuntur, tabernaculum ligneum, auro obductum, & aliquo operoso ornatu di-

distinctum, parari faciant, quod quidèm claui munitum ita benè, & firmiter Maiori in Altari (nisi alitèr Episcopo visum fuerit) collocetur; vt inde impiorum manibus non facilè possit auelli. In eo autem paruulum aliud Tabernaculum, argento, vel (si quando locorum copiæ ad eum sumptum videbuntur exiguæ) aurichalco saltèm cusum, deauratum tamen reponatur: in quo cum corporali, ac serico operimento Dominicum Corpus Infirmis deferendum custodiatur.

Teneaturque Parochus, seù ille, cui ab Episcopo Eucharistiæ custodia commissa fuerit, Eucharistiam seruatam ad minùs bis in mense sumere, nouamque parare, qui quidèm Parochus, vel custodiam gerens, teneatur etiam prouidere, nè lumen ante illam vmquam

vmquam deficiat, & circa luminis impensam cuiusque loci consuetudo seruetur.

Parochus, vel alius Sacerdos, Infirmis Eucharistiæ venerabile Sacramentum laturus, duas saltèm sacratas Hostias secum deferat, ne, dùm Ecclesiam repetit, in idolatriæ peccatum adoratores incurrant. Stola, Superpelliceo, pluuialique indutus, sanctissimam Eucharistiam, serico amictu coopertam, sub pallio (vbi haberi possit) reuerentèr, atquè honorificè, ante pectus ferat, & referat.

Quælibet autem Parochialis Ecclesia lanternam saltèm vnam habeat, vel auro, vel honestiori quocunque ornamento exornatam, quam, hastæ impositam, Sacramento præferendam iubemus, vt, si vento, aqua, vel

quauis alia tempeſtate, cæteræ lumina fuerint extincta, lumen in ea ſeruatum ab omni aeris iniuria defendi poſſit: Atque, vt populorum deuotio magis excitetur, tintinnabulum paruulum aliquod præferatur, & pulſetur.

Nemo verò Sacerdos Sacramentum hoc alicui Infirmo afferre præſumat, niſi priùs in Infirmi domo mundum locum paratum eſſe cognouerit, in quo, debita cum reuerentia, & cuſtodia, Sacramentum ſiſtere poſſit, & per Campanæ ſignum populum admonuerit, vt ad aſſociandum Chriſti Corpus conueniant.

Et, vt ſupradicta omnia decentiùs fieri poſſint, Domini Noſtri Ieſu Chriſti Societatis Confratres Epiſcopi adhortentur, vt, cum Campanæ ſignum audierint, om-

nes saltèm illius Parochiæ, vel illius Regionis Confratres, in qua Infirmus degit, ad illud associandum accedant. Omne autem hoc ministerium fiat cum pronunciatione Indulgentiarum, prout habetur in Baptisterio.

✝

De

Voniam verò pænitentia languores sanat, mortuos suscitat, sanitatem auget, gratiam confert, Sancta Synodus Confessores monet, vt Sacros Canones benè calleant, & in Confessionibus diligenti quodam temperamento adhibito, nec peccatores nimia acerbitate deterreant, & desperent, neque nimia facilitate ad denuò peccandum alliciant, & quasi impellant. Præcipit etiam, vt, postquam pænitentiam, pro modo culpæ, & Ecclesiæ consuetudine, confessis iniunxerint, eos quoque de eorundem Canonum rigore, in grauioribus peccatis singilatim admoneant; vt, cùm Sanctæ Matris Ecclesiæ be-

 ni-

nignitatem in mitigandis pænis cognouerint, ad euitanda peccata deinceps erubeſcant non eſſe cautiores.

Ne vero ad Confeſſiones audiendas aliquis accedat, qui inter lepram, & lepram diſcrimen ponere neſciat: iuxta Tridentini Concilij Decretum, præcipitur, vt nullus, neque ſæcularis, neque Regularis Sacerdos (niſi Parochiali alicui beneficio præpoſitus fuerit) ſub excommunicationis pæna, ſine Epiſcopi licentia in ſcriptis, Confeſſiones audire præſumat. Et ideò in Templorum, etiam Regularium, ianuis tabella affigatur, in qua eorum nomina ſint annotata, qui ad hoc confeſſionum audiendarum munus ab Epiſcopis electi, & approbati fuerint.

Confeſſores penes ſe annotatos ha-

beant casus, Apostolicæ Sèdi, & Episcopis, reseruatos, ne negligentia, aut ignorantia, eam facultatem sibi ascribant; quam sibi nouerint esse denegatam.

Et, quoniam Sacro Concilio Tridentino cautum est publicis peccatis publicam infligi pænam, ea propter publicam in priuatam conuertere non audeant, id quod Episcopis tantùm, aut eorum permissu, licere volumus.

Laudatur à Concilio Tr. Ss: 6. cap: 7. quaest. 16.

Parochis præcipitur, vt populum moneant, saltèm singulis annis quemque, cum ad annos discretionis peruenerit, omnia sua peccata proprio Sacerdoti confiteri oportere; quod fidelis quisque obseruare teneatur.

Moneat etiam illos, qui confiteri tenentur, vt ad tantum Pænitentiæ Sacramentum, quo nobis Pa-

radisi ianua aperitur, non nisi debita præparatione, accedant, & in cordis contritione, & humilitate, nulla Sacerdotis interrogatione præuia; ipsemet confitens Sacerdoti peccata sua aperiat, & denudet, quam diligentiam, si quando aliqua in re Sacerdos deficere perspexerit, ab eodem præcipimus adiuuari.

Neminem etiam absoluant, quem dignè satisfecisse non perspexerint, & eos præsertim, quibus facultas affuit, & ablata restituendi, & legatis ad pias causas factis satisfaciendi, nec id tamen (quamuis in præcedenti confessione per eos promissum) præstiterunt. Eos tamen excipimus, qui in mortis articulo fuerint constituti: qui tamen erunt admonendi, vt, si conualuerint, quamprimùm poterint, satisfaciāt:

ſi verò obierint, id onus diſtri-
ctè hæredibus iniungant.

In Eccleſijs Cathedralibus, vbi id quidèm licere poſſe videbitur, Tridentini Concilij Decretum obſeruari iubemus; vt intra tres menſes Pænitentiarium conſtituant, cui præbenda primùm vacatura vniatur. Si autem, qui id neglexerint, Synodo, quæ prima celebrabitur, ſuæ negligentiæ rationem reddant.

Confeſſores in priuatis Ædibus, neque in Cellis, Sacriſtia, aut omninò extra Eccleſiam, Confeſſiones non audiant, niſi ex cauſa neceſſaria.

In ipſis autem Eccleſijs, non in angulis, & locis abditis, ſed in aperto, ne ve ante ſolis ortum, vel poſt eius occaſum, confitentes mulieres audiant; niſi ex cauſa neceſſaria.

Medici post primam, secundamue visitationem, sub excommunicationis pœna, ad ægrotorum curationem non accedant; nisi certò cognouerint, ipsos, postquam in eum morbum inciderunt, de eorum peccatis idoneo Confessori confessos esse.

Vm Sanctum Tridentinum Concilium Pastores omnes hortatum sit, & illis præceperit, vt pio quocunque affectu Sacros Quadragesimales, cæterosque alios dies ieiunio consecratos, in eorum Diæcesibus pia, summaquè diligentia, iuxtà Sanctæ Matris Ecclesiæ consuetudinem, & ritum, obseruari curent: Nos ergo, eiusdem Concilij, & Sacrorum Canonum auctoritate, declaramus, vt per totam Quadragesimam à carnium, ouorum, casei, lactis, butyri, adipissu quisque abstineat. Nec ignorent, totius Quadragesimæ diebus (exceptis Dominicis) Quatuor Sacris temporibus; Natiuitatis Dominicæ, gloriosæ Virginis Assumptionis, Beatorum Apostolorum

omnium, (Beati Ioannis Euange-
listæ, & Sanctorum Philippi, & Ia-
cobi exceptis) omnium etiam San-
ctorum, Sancti Ioannis Baptistæ
Natiuitatis, & Sancti Laurentij vi-
gilijs, omnes Christifideles iure ie-
iunio teneri. Alijs enim diebus ie-
iunare, aut præmium, aut reme-
dium. In Quadragesima verò, & su-
pradictis temporibus, & vigilijs,
non ieiunare, peccatum esse, San-
ctorum Patrum monumenta testan-
tur.

Ieiunio tamen astrictos non eos esse
intelligimus, quos iura eximunt,
infirmitatis scilicet, necessitatis im-
becillæ ætatis, aut alterius iusti im-
pedimenti causa, Episcopi, aut
eius Vicarij iudicio in scriptis ap-
probanda, de Medici tamen con-
silio, quoad Infirmos.

VM Extremæ Vnctionis Sacramentum Sacramentorum omnium nouiſſimum ſit, quo, ad peccatorum remiſſionẽ, & corporalis infirmitatis alleuiationem, miſera in hac vita fideles muniuntur; cuius etiam ope velut Athletæ, fideles præparantur ad luctam contra humani generis ſæuiſſimum hoſtem, homini in ſupremo vitæ termino maximè inſidiantem: Ea igitur de cauſa Parochum curare decernimus, vt non expectata Infirmorum proſtratione extrema, ſed dum adhuc ſenſus optimè vigent, hoc Sacramentum conferatur. Vt autem vngens Sacerdos ſuo muneri plenè ſatisfaciat, pijs verbis Infirmum conſoletur, præſenti animo vt ſit, adhortetur, ad

cæle-

cæleſtem beatitudinem anhælet, ad eam omnem mentem erigat, & ea, quæ mundi ſunt, negligat, mortem non paueſcat, e ſæculo ad vitam à Deo benedicto vocari ſe gratias agat. Eos autem omnes, qui interfuerint, pro infirmo Sacerdos orare ſuadeat.

Aduertat quoque Sacerdos, ne erret, quandò vngit infirmum, ne vnus proferat verba, & alius vngat; ſed ille idem, qui vngit, debet verba proferre; aliàs non conficit Sacramentum. Eapropter, vbi eſt copia Sacerdotum, accedere debent ad minus duo, vel tres cum hebdomadarijs, qui poſſint dicere Officium, & Litanias, & omnia facere, quæ in libro, ad tale opus adhibito, continentur, dummodò ille ſolus vngat, & proferat verba illa,

Per istam Sanctam Vnctionem, &c. vngendo cum prolatione illorum verborum.

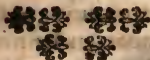
Prouideant quoque Episcopi, & ordinent, ac mandent suis Ecclesiarum Rectoribus, vt Olea Sancta, scilicèt, Chrisma, Oleum Cathacumenorum, & infirmorum, stent in loco tuto, & clauso cum claui, & renouentur singulis annis in die Iouis Sancto, & vetera Olea ponantur in lampadibus, & crementur: Noua autem sumantur à Matrice Ecclesia cum solita solemnitate, scilicet quod ferantur per Presbyterum, vel constitutum in Ordinibus Sacris, in ampullis de stamno, vel argento, mundis, & cum lanterna accensa; & tollatur abusus aliquorum locorum, vbi nescio quid soluitur pro dictis Oleis habendis: cum talis exactio

sit

ſit contra Sacros Canones, non obſtante quacunque conſuetudine, quæ potiùs corruptela dicenda eſt. Si verò contigerit, anno non dùm completo dicta Olea deficere, antequàm in totum deficiant, ponatur in ampullis Oleum non benedictum paulatim ſupra Olea benedicta, ſeu conſecrata, & ſic omnia erunt benedicta, & conſecrata. Caueant autem Eccleſiarum parochialium Rectores, ne vltra annum prædictis Oleis vtantur ſcilicèt die Iouis Sancto, vſque ad alium diem Iouis Sanctum, aliàs inciderent in graues pœnas. Si verò Oleum Infirmorum, tranſacto die Iouis Sancto, haberi minimè poſſit, quia forſan in aliqua Matrice Eccleſia non fuerit conſecratum, vel inde non apportatum, & aliquis Infirmus Extremam Vnctionem acci-

cipere voluerit, hac necessitate stante, confidendo in Dei misericordia; quæ hoc opus ad salutem illius animæ acceptare dignabitur, concurrente etiam bona ministri intentione, non erit inconueniens Extremam Vnctionem de veteri Oleo præbere. Sed non sic est de Baptismo. Quia si nouum Chrisma, & Oleum Cathacumenorum haberi non possunt, baptizandus est, non tamen veteribus Oleis vngendus, sed expectanda sunt noua Olea prædicta, scilicèt Chrismatis, & Cathacumenorum; cum non sit tanta necessitas in Baptismo, sicut est in infirmo. Aduertant Parochi, quod, cum necessitas occurrerit vngendi Infantes baptizandos, seu Infirmos, non ponant pollicem in ore dictarum ampullarum pro vnctione facienda, quia inde oritur periculum

cadendi Oleum in terram , vel dictas ampullas frangendi : sed habeant vasa alia de stamno, præter dictas ampullas, cum ore amplo, in quo poni possit pollex, & eo sic intincto vngant. Prædicta autem vasa, quæ numero erunt tria, secundum numerum trium Oleorum, ponantur in Capsula parua de stamno, pro vsu prædicto.

De

De Sacramento Ordinis.

E ad Ordinis Sacramentum, cuius, & Sanctorum Patrum dictis, & Capitis nostri Iesu Christi exemplo, septem sunt gradus, propter septiformem Spiritus Sancti gratiam, indignus aliquis assumatur; ne vè in eo conferendo indecens quid admittatur: Sancta hæc Synodus, Tridentini Concilij Decretis inhærendo, illud in primis Episcopis omnibus mandat, vt in Ordinibus conferendis diligentissimè caueant, ne pro talium graduum collatione, nec per se ipsos, nec per interpositas personas, nihil ipsi, etiam spontè oblatum, accipiant, nec à suis familiaribus, aut Ministris, accipi sinant.

Illi verò, in quos, vel minores,

vel Sacri Ordines erunt conferendi, pridiè, vel aliquot dies ante Ordinum collationem, si ita magis Episcopo expedire videbitur, vel ab Episcopo, vel ab alia quauis persona, ab eo ad illud assumpta, Christianam doctrinam audiant, & ea præsertim capita Cathechismi, iussu Sanctissimi D. N. B. Pij Quinti nouissimè impressi, quæ ad Sacerdotij ministerium spectant.

Deinde accuratissimè per examen ab illis requiratur, an ea omnia calleant, quæ ad Ordinem eis conferendum spectant, & ad Officium, quod exercebunt.

Subdiaconi non admittantur, nisi ita grammaticam possideant, vt, quidquid legant, eos intelligere comprehendatur.

Diaconi non promoueantur, nisi, interrogati Ecclesiasticæ doctrinæ,

næ, quæ in Cathechiſmo continetur, rationem omnem in prompru habeant, Symboli ſcilicet Apoſtolici, Orationis Dominicæ, Decalogi præceptorum, Eccleſiæ Sacramentorum, & eorum omnium, quæ ad Diaconatus Ordinem, & Officium, requiruntur. Ad Sacerdotium etiam promouendi ad hoc idem teneantur.

Pætèr autem examen prædictum, ordinandi omnes ſuæ probitatis, & vitæ, & quod ex legitimo matrimonio nati ſint, teſtimonium in ſcriptis exhibere teneantur: quod teſtimonium per Vicarium Epiſcopi, ſiue Archidiaconum, aut etiam Archipresbyterum, vel Parochum locorum, in quibus reſident, dari poſſit; qui niſi in ea re pro veritate dixerint, acerrimè puniantur.

Ad Ordines promouendorum nomina, & cognomina Ecclesiarum Rectores per aliquot dies ante Ordinum susceptionem populo denuncient: vt cuique liceat Ordinandos accusare, si quod eorum crimen deprehenderit. Nec Episcopus eos ordinet, nisi de huiusmodi proclamatione facta sibi certò constiterit.

Omni diligentia Episcopi vtantur, vt sciant titulos ordinandorum, si sint patrimoniales, an eis sint satis, an per fraudes, & deceptiones sint parati. Neque admittantur, nisi aut Vicarij, Archidiaconi, Archipresbyteri, vel Parochi litterarum testimonio approbentur. Si verò beneficiales sint, beneficij fructus itidem idonei, ac sufficientes sint. Ipsi verò etiam Ordinandi iuramento astringantur, se nec patrimoniales titulos alie-

naturos, aut permutaturos, nec beneficiales resignaturos, donec eorum victui fuerit aliunde prouisum.
Qui verò ad Pensionum titulos ordinabuntur, nisi aliunde sibi compararauerint, quo vitam sustentent, illas extinguere posse deuitamus.
Quas prædictas alienationes, permutationes, resignationes, extinctiones nullatenùs absque consensu Episcopi facere possint.
Qui in horum aliquo deliquerit, arbitrio Episcopi seuerè puniatur.

***

De Seminario Clericorum.

CVm ad auertendos à mundi voluptatibus adolescentes, eosdemque ad pietatem, & religionem informandos, mandatum sit à Sacro Concilio Tridentino Prouincialibus Synodis, vt Clericorum Seminarium in omnibus Diœcesibus, vbi commodè fieri possit, instituatur: Sancta hæc Synodus, non ignorans, vltra prædicta, quot, & quanti ex huiusmodi Seminario expectari fructus possunt: & insuper eiusdem Concilij decretis, vti par est, parere cupiens, & omninò volens, statuit, & ordinauit, vt omnes Episcopi, & alij locorum Ordinarij, intra menses tres aliquam omninò rationem ineant, qua

ſaluberrimum hoc opus inſtitui, atque adimpleri, poſſit. Quod ſi aliquod impedimentum interceſſerit, quo minùs id effici queat, de eo teneantur intra dictum tempus Metropolitanum docere, atque conſulere, qui quidèm, ſi per ſe ipſe id minimè explicare, atque amouere, poterit, ad Sanctiſſimum Dominum Noſtrum referet, & à ſuæ Sanctitatis bonitate, atque prudentia remedium petet.

De Vita, & honestate Clericorum.

CVm ad Subditorum reformationem necessaria in primis esse videatur Episcoporum, & aliorum, qui animarum curam gerunt, morum splendor, & vitæ emendatio, quorum incuria, & negligentia abusus certè in hac Prouincia irrepserunt innumeri: statuit Sancta Synodus, vt ad se ipsos primùm reformandos omne studium, & animum conuertant, ne scilicet dicatur illis, quod imponunt onera grauia, quæ ipsi digito tangere nolunt. Ea propter Episcopos hortatur, vt (nisi iusto impedimento præpediantur) Dominicis, & alijs festis diebus Missam celebrent, & pro

popu-

populorum delictis Sacrificium offerant. Sacerdotibus verò omnibus præcipit, vt talibus diebus idem sibi censeant faciendum. Qui verò animarum curam gerunt, singulis hebdomadis ter saltèm celebrare teneantur, & eò etiam ampliùs, pro loci consuetudine, & necessitate.

Diaconi, Subdiaconi, bis; in minoribus verò constituti, simplices, aut quicunque alij Clerici, semel saltèm singulis mensibus communicare teneantur. Qui verò necessaria ratione cessante, id neglexerit, ac prædictis ordinationibus parere noluerit, & castigatus se non emendauerit, pænam Ordinarij arbitrio impositam luat.

Nihil Episcopi ab eorum dignitate, quæ valdè excelsa est, alienum, in sæcularium, quantumuis Prin-

 cipum,

cipum ; consuetudine , committant, aut patiantur.

Circa verò ornatum, apparatum, & suppellectilia, mensæ frugalitatem, ac familiæ modestiam, ea omnia seruent, quæ illis Sacra Tridentina Synodus eadem re grauissimo Decreto præcipit.

Clerici gestu, vultu, habitu, & vestitu, statum, & ordinem suum profiteantur; sint Corona, & tonsura Clericali, vniuscuiusque Ordini conuenienti, insigniti.

Vestis exterior talaris omninò sit. Interiores verò, pro locorum, atque hominum conditione, qua maiori poterit decentia, Ordinariorum arbitrio.

Comam, atque barbam, studiosè non nutriant.

Barba ab superiore labro ita recida-

tur, vt pili in Sacrificio Missæ Christi Domini Corpus, & Sanguinem sumentem non impediant.

Cum Mulieribus, de quibus suspicio oriri possit, consuetudinem, etiam extra domum, non habeant. In domo verò nulli omninò mulieri cohabitent, nisi arctissimo consanguinitatis, aut affinitatis gradu coniunctæ, non remotiori quidèm, quàm secundo. Arbitrio tamen Ordinarij relinquitur, id etiàm prohibere, si aliqua probabilis suspicio existat de mala vita earum mulierum. Omninò autèm in eodem cubiculo non dormiant, etiàm si sit mater, & filius; aut frater, & soror.

Nulli Clerico liceat mulieres, cuiuscunque gradus, aut conditionis sint, associare, nec ad bra-

chium

chium ducere, aut eis aliquo modo famulari.

Qui in aliquo horum deliquerit, & monitus non se correxerit, grauiter Ordinarij arbitrio puniatur.

De residentia Episcoporum, & Curatorum.

GRauissimo Sacri Concilij Tridentini Decreto cautum est, vt in suis Diæcesibus Episcopi omnes resideant. Nam cum greges suos doctrina, & vitæ exemplo dirigere, vigilantia tutari debeant, id nequaquam, absentes præstare posse, perspicuum est. Itaque Sancta Synodus, huic inhærendo, statuit, & ordinauit, nulli Episcopo licere extra Diæcesim suam morari, nisi causis, & pro tempore ab eodem Tridentino Concilio præscriptis, & sub pænis in eo contentis.

Dent autèm operam Episcopi, si abesse paulispèr ab Ecclesijs aliquando contigerit, id ne fiat Aduen-

uentus, & Quadrageſimæ tempore; nec diebus feſtis ſolemnibus, quibus maximè conuenit Epiſcopos miniſterium obire ſuum.

Monentur autem omnes locorum Ordinarij, vt non modò præſentia, ſed officio, ac Miniſterio, reſideant in ſuis Eccleſijs, ac per ſe, quantùm liceat, doceant, Sacrificium offerant, Sacramenta miniſtrent.

Eccleſiarum quoque Rectores, ac Canonici omnes, curam animarum habentes, Decretum de reſidentia ſeruent, ſub pænis in eo contentis.

De Edicto proponendo in examine eorum, quibus animarum cura committenda est.

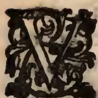

Vm magna diligentia adhibenda ſit in examine eorum, quibus animarum cura eſt committenda, ſtatuimus, vt cùm primùm Epiſcopus Parrochialem Eccleſiam, ſiue Canonicatum, aut dignitatem in Eccleſijs, vbi toti Capitulo animarum cura incumbit, vacare cognouerit, intra triduum illius Eccleſiæ valuis edictum per decem continuos dies, vel aliud longius tempus ſibi benè viſum, poni mandet, in quo ad examen inuitentur, quicunque de beneficio ſic vacante prouideri cupient, vt tranſacto Edicti tempore

pore , examen fieri queat ; ac deinde , seruatis , quantùm fieri poterit , pro temporum, locorum , & personarum qualitate , ijs omnibus , quæ Tridentina Synodo sancita sunt , alius idoneus in locum demortui sufficiatur.

* *
*

De examine præficiendorum Cathedralibus Ecclesijs.

Acante Ecclesia Cathedrali, publicæ supplicationes, ac preces, per Ciuitatem, & Diæcesim omninò fiant, quibus à Deo religiosè postuletur, vt de idoneo Pastore orbato gregi prouideat. Et, si fortè sanctissimus D. N. pro Ecclesiæ sic vacantis, aut pro qualiscunque alterius Ecclesiæ Cathedralis prouisione, in aliquem oculos inijciat, de cuius qualitatibus in partibus huius nostræ Prouinciæ examen sit faciendum, eò quod ibi siue natus, vel educatus, aut alitèr benè cognitus sit; statuimus, vt, postquam examen vna cum fidei professione iuxta formam per Sanctitatem

tatem suam transmitti solitam factum fuerit, per edictum etiam ad valuas maioris Ecclesiæ denuncietur, omnibus aditum patere, qui impedimentum, aut vitium aliquod in promouendo nouerint; & si quod huiusmodi delatum fuerit, vnà cum processu, per examen priùs facto, Sanctitati suæ fideliter transmittatur; vt re integrè cognita, & perspecta pro gregis Dominici commodo prouideat.

†

Quæ

Quæ per Clericos debeant vitari.

Vi Clericali militiæ sunt adscripti, non alio armorum genere decertare debent, quàm orationibus, & lacrymis, quæ quidèm si vna Cælum adeunt, certum est, quod absque victoria inde redire non possunt. Ea propter omnem armorum vsum, vel ad proprium tutamen, vel ad nocumentum alijs inferendum, Sancta Synodus Clericis omnibus interdicit, exceptis cultellis pro domestico vitæ vsu. Si quo vero eis iter sit faciendum, & per loca suspecta transeundum, de Ordinarij licentia in scriptis eis arma ferre liceat. Balistas tamen,

sclopettos, tela, cæteraque huius generis nullo modo secum habere possint.

Et cum (Apostoli testimonio) nemo Deo seruiens, sæcularibus negotijs se se debeat immiscere, cumque Clericos irreprehensibiles esse deceat, tum nè illis inferant scandalum, quibus bonorum omnium operum se se debent exempla præbere; tum verò nè mandatorum Domini, vel obliuiosi, vel contemptores facti esse videantur, qui de medio populi offendicula iussit auferri: Idcirco Clerici, temporalium omnium rerum curà à se abdicantes, omnemque eorum solicitudinem in eum proijcientes, cui cura est de omnibus nec per se, nec per interpositas personas mercaturæ, aut alijs sæcularibus negotijs, per Sacros Canones

nones prohibitis, operam dent, aut quomodolibet se se illis immiscere audeant.

Laruati non incedant. Choreis, fabulis, comædijs, alijsuè profanis spectaculis, aut venationibus, per eosdem Canones prohibitis, non intersint.

De Sacramento Matrimonij.

Coniugium bonum esse, nullus inficias ire audebit, nisi à Domini præceptis, atque à Catholica veritate, recedens, ad impiorum Titianorum deliria se conferat. Huius autem Sacramenti quanta sit excellentia, non modò facilè ex eo coniici potest, quod ante peccatum ad officium tantùm à Domino fuit institutum; verùm etiam, quod Dominus Iesus Christus, nuptijs interesse dignatus, eas sanctissima præsentia sua commendauit. Sancta igitur Synodus omnes Christifideles hortatur, vt Tobiæ Deo gratissimi, exemplum secuti, multa cum reuerentia, & timore coniugantur. Districtè etiam man-

dando, præcipit Parochis, & quibuſcunque alijs, animarum curam gerentibus, vt omni diligentia,& obſeruent ipſi, & ab alijs obſeruanda curent, quæcunque Sacrum Oecumenicum Tridentinum Concilium non omittenda eſſe decreuit; atque vt feſtis diebus inter Miſſarum ſolemnia admoneant populum, vt ſi quis eorum aliquid nouerit imminere, quo celebrandum Matrimonium poſſit impediri, neque illud reuelauerit, excommunicationis vinculum ſtatim ſe ſciat incurſurum. Si quod verò dubium emerſerit, quo minus matrimonium confici poſſe videatur, Ordinarium conſulat ipſe Parochus. Doceat præterea populum illud Auguſtini, Nuptiale ſcilicet bonum eſſe tripartitum, eoquè ineſſe Fidem, Prolem, Sacramentum. In Fide, vt id at-

tendant, post coniugale vinculum illorum neutri cum alio, aliauè coire licere. In Prole, vt generetur proles, quæ Dei gratia æternæ beatitudinis futura sit hæres, quæquè suscepta amantèr excipiatur: & exceptam honestè, ac religiosè parentes curent educandam. In Sacramento, vt coniugium non separetur, iuxtà illud, *Quod Deus coniunxit, homo non separet*. Si verò, iusta, legitimaquè causa, quoad thorum, eos separari contigerit, non propterea dimissus, aut dimissa, quacunque occasione alteri iungatur. Et, quoniam scriptum est, *Oculus, qui despicit Patrem, eruant eum corui*. Parochi moneant contrahentes, vt, non, nisi eorum parentibus consultis, & (quoad fieri potest) annuentibus, contrahere studeant: quibus, dum viuunt, & reuerentiæ, & subuen-

uentionis obſequia nouerint ſe debituros.

Benedicat quoque Parochus, ſeu Preſbyter, primas nuptias in Eccleſia in mane, cum Miſſæ celebratione, & ſolemnitatibus, quæ requiruntur. Abſtineat tamen à benedictione ſecundarum nuptiarum, nam, cum ſemel benedictæ fuerint, non debet ampliùs illa benedictio reiterari: ſed celebretur tantùm Miſſa in prædictis ſecundis nuptijs, abſque illa ſolemni benedictione; vti ordinatur in libro ad hoc deputato.

De Meretricibus.

QVoniam mala omnia, vel omninò euitanda, vel, quoad fieri poteſt, à nobis ſunt remouenda, Sacra Synodus omnibus Epiſcopis ſollicitam curam gerere mandat, vt in Ciuitate, vel vicus, vel locus aliquis, meretricibus (vbi ſunt) deſtinetur, quo ab honeſtis mulieribus ſecernantur: Ipſoſque Ciuitatum Rectores hortatur, vt hoc opus auctoritate ſua adiuuent.

De Blaſphemia.

QVò magis Sanctiſſima illa verba, in Dei laudem dicta, mente volutamus, *Omnis*, ſcilicet, *terra adoret te, & pſallat tibi, Deus*; eò magis in illos iure animaduertendum cenſemus, qui Dei nomen, cui omne genu curuatur, vel Sanctiſſimæ Virginis, quam in matrem ſibi elegit, vel Sanctorum, qui cum Chriſto regnant, blaſphemare ſacrilego ore non verentur. Sancta ergò Synodus decernit, ac mandat, vt, iuxtà Sacrorum Canonum ſtatuta, Epiſcopi, vel alij locorum Ordinarij, eos omnes punire ſtudeant, quos huic ſceleri deprehenderint eſſe obnoxios. Quod ſi Clericus,

vel Dei, vel Iesu Christi, aut Virginis Mariæ, aut Sanctorum, nomini diris verbis publicè detraxerit, fructibus, redditibusquè omnibus Ecclesiasticis vnius anni pro prima vice priuetur. Si verò iterum in eodem deliquerit, eo beneficio, quod possidet, priuetur: quod si plura possideat, eo priuetur, quod ad eius pænam, & emendationem, Ordinario magis videbitur expedire. At, si tertiò in eandem culpam fuerit prolapsus, tunc demùm, tanquam præteritæ veniæ ingratus, & filius, qui patris doctrinam, & increpationes ad eius salutem abijciat, omni beneficio, gradu, dignitate, perpetuò priuatus, ac ad quemcumque Ecclesiasticum honorem deinceps consequendum prorsus inhabilis esse declaretur. Si verò sæcula-

cularis erit, prima, ſecundaque vice pecunia mulctetur, iuxtà ſanctionem Sacri Concilij Lateranenſis ſub Leone X. At tertia vice, iuxtà Sacrorum Canonum ſtatuta publicè pæniteat. In eos autem, qui non publicè blaſphemauerint, Ordinarius mitiùs agat. Serui autem, ſiue Operarij, qui in Dominorum domibus in blaſphemiam incurrent, primò acriùs ab eis arguantur: deinde ab eorum domibus contumeliosè expellantur. Sciantque qui blaſphemijs interfuerint, niſi blaſphemantes redarguant (modò id ſine periculo fieri poſſit) eorum peccato non parùm communicare. Omninò autem intra triduum blaſphemantium nomina ad Iudicem Eccleſiaſticum deferre teneantur: &, ſi plures audierint, idem faciant, niſi vnus pro omni-

nibus id ſibi faciendum ſuſceperit. Confeſſores ei, qui blaſphemauerit, grauem pro qualitate blaſphemiæ penitentiam imponant.

* *
*

De

De Festorum dierum cultu.

DIes festos vel contemnentes, vel negligentèr obseruantes grauitèr se delinquere noscant. Cum enim Dominus per Prophetam dixerit, *Sabbata mea dedi eis, vt essent signum inter me, & eos, & scirent, quia ego Dominus sanctificans eos;* liquidò constat, Festorum dierum reuerentiam Dominico ore nobis esse propositam: Cum igitur nedùm Dominicum diem, verùm, & alia Christi, & Sanctorum, festa, quæ Sancta Mater Ecclesia, nostræ saluti pijssimè studens, celebranda nobis proposuit, hac in Prouincia non eo, quo decet, cultu obseruari videantur: Sancta Synodus omnibus locorum Ordinarijs man-

mandat, vt eorum cultum, atque obſeruantiam reſtituendam omninò curent; pænis ſuo arbitrio propoſitis. Parochis autem diſtrictè præcipit, vt populos erudiant, ſummam feſtis diebus reuerẽtiam, venerationem, ſanctificationem, celebrationem eſſe præſtandam. Eos etiam doceant, ijſdem diebus ab omni inquinamento, & ſæcularibus oblectamentis abſtinere, Eccleſias frequentare, pura mente Deum venerari, Miſſarum ſolemnijs, & veſperis, intereſſe, orationibus inſtare, diuinis lectionibus, & prædicationibus, attentè vacare, ea omnia præterea charitatis opera in alterutrum exercere, quæ fideles, & imitatores Chriſti, decere videntur.

De

De Sacrarum actionum repræsentationibus.

Vm vſum Dominicæ Paſſionis repræſentandæ, & Sanctorum Martyria referendi, tametſi pijſſimè introductum, ob hominum nequitiam, alijs riſum, alijs ſcandalum potiùs, quàm deuotionem, & pietatem afferre Sancta Synodus animaduertat: decernit, tàm in Eccleſijs, quàm in quibuslibet priuatis alijs locis, ab huiuſmodi repræſentationibus abſtinendum eſſe. Concionatores autèm, ignito Domini eloquio fideliſſimè expoſito, ſignoque Crucifixi Domini noſtri, alijſque exterioribus pijſſimis actibus, per Ordinarium probatis, populos ad pænitentiam, ac pietatem, ad fle-

tum,

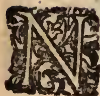
tum, & planctum, adhortentur: ac tàm Domini, quàm Sanctorum, actiones ita piè, & grauitèr narrent, vt auditores eorum sibi exempla omnibus in operibus proponant, & ad eorum patrocinium in necessitatibus confugere discant.

De

De Sanctis.

Emini dubium esse debet, Sanctorum intercessione, & precibus, apud Deum miseros mortales plurimùm iuuari, eisque venerationem, & cultum debitè exhiberi. Ne tamen quid perperam in Ecclesia Dei per ignorantiam agatur, Concionatores, & Parochi, illud populos doceant, alium esse cultum, quo Deum Patrem, eiusque vnigenitum Filium Iesum Christum, ac Spiritum Sanctum; alium, quo Sanctos venerari, ac colere, debemus. Latriæ enim cultum soli Deo debemus; Sanctos verò, vt nostros apud Deum intercessores, veneramur. Dominica autem Oratio, quam ante Sanctorum Imagines Christifide-

les frequentant, ipsi Deo dirigitur, cui quidèm eam, cæteraquè nostra bona opera omnia, Sanctorum meritis, atque intercessionibus, graciora fore non ambigimus.

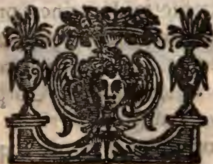
* *
*

Anctorum Imagines in Ecclesijs, & alijs honestis locis, haberi, eisque omnem reuerentiam, per genuflexionem, & per alios honestissimos Corporis motus, exhiberi, Sancta Mater Ecclesia docuit semper, & tradidit. At verò, vt indecens omne, quod in ea re possit oriri, euitetur, Sancta Synodus, Tridentini Concilij Decreto super hoc inhærens, statuit, vt, sicubi hac nostra in Prouincia aliquæ fuerint Imagines, prototypo non congruentes, minùsuè, quam deceat, honestæ, vel ex eo, quod propter aliquem Corporis actum, vel habitum, ad risum, aut turpes cogitationes potiùs, quàm ad deuotionem, protrahant intuētes, Episcopi, vel mutandas eas,

vel curent auferendas. Post hac verò nullæ in Ecclesijs Imagines ponantur; quas Episcopus non diligentèr inspexerit, & approbauerit. Qui contra fecerint, tàm Artifices, quàm
ij, quorum iussu id fuerit effectum, Episcopi arbitrio puniantur.

†

De Miraculis.

HVmani generis hoſtis tantæ ſunt inſidiæ, vt ſæpè numero falſis miraculis, ác illuſionibus, Chriſtifideles ſimplices, atque pios, in errorem inducere poſſit. Quocirca Sancta Synodus decernit, vt nulla poſt hac noua miracula admittantur, niſi (Tridentini Concilij de Miraculis prius ſeruato Decreto) ab Epiſcopis illa fuerint approbata.

***

Anctorum Reliquias, quæ olim Spiritus Sancti Templum, ac Christi viua membra, fuerunt, omni reuerentia venerandas, ex Sacri Tridentini Concilij Decreto, Sancta hæc Synodus decernit. Et ideo in vasculis suis benè, & decentèr sub claui custodiantur, nec in Altaribus ad longum tempus exponantur, sed, quotiescunque populo erunt ostendendæ, aut in Processionibus circumferendæ, id, luminibus accensis, ac debita cum solemnitate, fiat, & denuò sub claui recondantur. Nouæ autem Reliquiæ non admittantur, nisi quæ per Episcopos omni diligentia receptæ, & approbatæ fuerint.

 De

De Indulgentijs, & Quæstoribus Eleemosynarum.

NEmo Indulgentias publicet, seu populo commendet, nisi priùs ab Ordinario visitatæ fuerint, & probatæ. Eleemosynarum verò Quæstores ad huiusmodi Indulgentiarum officium exercendum nullatenùs admittantur: sed Indulgentiæ, iuxtà Tridentini Concilij Decretum, populo publicentur, & commendentur.

De Pijs Locis.

Fidelium eleemosynis pia quæque loca, & posita, & dotata esse; Sancta Synodus non ignorans, ac illorum voluntati piè (vt decet) satisfacere volens, omnibus locorum Ordinarijs mandat, ac præcipit, vt, nullo in ea re detrectato labore, quidquid pro talium locorum visitatione, & administratione, Sacro Tridentino Concilio demandatum est, & obseruent, & inuiolabilitèr obseruandum curent.

Redditibus, censibus, & alijs horum locorum bonis quibuscunque, vel malè alienatis, vel ab alijs occupatis, omni diligentia insudent, recuperandis.

Domus, & ædificia, etiam si Monaste-

nasteriis, aut aliis quibuscunque Ecclesiis, aggregata sint, vel si commendæ, aut iuris patronatus, aut alio quocunque titulo possideantur, ad peregrinorum, infirmorum, pauperumuè commodum destinata, vt resarciantur, si ruinosa sint; vel etiam (si opus fuerit) vt demùm reædificentur, toto pectore incumbant.

Vt plurimis peregrinis, pauperibusque infirmis, in Hospitijs, quibus pauciores sunt redditus, alimenta, cæteræque subuentiones, commodiùs subministrari possint; Episcopis Sancta Synodus mandat, vt, in qua Ciuitate duo, pluraue fuerint Hospitalia, quibus singulis pauci sunt prouentus, plura illa in vnum redigenda curent, idque eò præsertim, ne, tot ministrorum dispen-

ſpenſationibus , id , quod cenſuum minimum eſt, redigatur ad nihilum.

Antiſtites etiam inuigilare admonemus , vt , quos Eccleſijs , Hoſpitalibus , Societatibus, aut pijs alijs locis , quidquam deberé deprehenderint, nec adminiſtrationem , nec procurationem exercere , nec curam aliquam , ad prædicta pertinentem , eos ſubire patiantur.

Eorum autem nullus, quibus talium locorum adminiſtratio fuerit permiſſa , nec mobile , nec immobile quidquam pretioſum vendere , permutare , in emphiteuſim tradere, aut alio quocunque alienationis genere in alios transferre præſumat , Epiſcopo inconſulto. Quibus omnibus in rebus ita Epiſcopus conſulat , vt à Sacrorum Canonum Ordinationibus ſi-

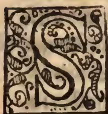
bi

bi recedendum non existimet.
Qui post hac ad piorum locorum administratione eligentur, siue Laici fuerint, siue Clerici, antequam munus suum obeant, omnia fideliter se gesturos, in Ordinarij manibus iuramento spondeant. Qui verò ante hac fuerint electi, trium mensium spatio ipsum hoc iurare cogantur.
Sub excommunicationis latæ sententiæ pæna Notarijs, & quibuscunque alijs actuarijs, præcipit Sancta Synodus, vt trium mensium spatio Ordinario reuelent, atque producant, testamenta, codicillos, cæteraque actorum, & legatorum genera, ad pias causas factorum, tàm de rebus malè partis, quàm furtim acquisitis, quæ, vel ipsi rogati scripserunt, vel penès se detinent, ab

ab alijs ſcripta. Sub eadem quoque pæna præcipitur ijſdem, vt intra menſem deinceps (legitimo tamen impedimento ceſſante) legata omnia, quæ eis ſcribenda contingent, Ordinario denunciare non omittant.

Epiſcopi, locorumque Ordinarij, pæna arbitratu ſuo propoſita, diſtrictè prohibeant, ne Confratres cuiuſcunque Societatis publicas illas Commeſſationes exerceant, quæ certis feſtis diebus fieri conſueuerunt: ex illis ſi quidèm ſcandalum bonis, ac iurgia inter ipſoſmet Confratres, ſæpè numero oriri, perſpicuum eſt.

De

I Regulares, tàm viri, quàm mulieres, in Monasterijs cælibem vitam ducentes, Prophætæ illud in mentem sibi sæpiùs reuocarent, *Præstare si quidèm non vouere, quàm post votum vota non reddere*; nec iussionibus, nec nostris profectò admonitionibus, indigerent. Cum ergo, nostra in hac Prouincia Regulares obseruantias maxima detrimenta accepisse, manifestè inspiciamus: ea propter Sancta Synodus decernit, & præcipit, vt in Sanctimonialium, ac Fratrum, & Monachorum, Monasterijs quibuscunque suas Constitutiones suis Regulis sibi demandatas, fidelitèr adimplere vnusquisque contendat.

Ec-

Ecclesias Orationis domos esse non obliuiscantur; & ideo in illis, & Oratorijs, non autem in alijs locis orationes, horæque Canonicæ recitentur, & ab omnibus, & maximè ab ipsis Monasteriorum Præpositis, frequententur.

Cum autem refectio communis charitatis vinculum sit, eodem omninò in loco, eademque in mensa (vbi ea omnibus sufficit) legitima tamen causa aliud non suadente, cibum sumere, eadem Sancta Synodus districtè mandat: Ibique seruato silentio, Diuinæ lectiones non desint, vt corpus esca, anima verò spirituali cibo nutriatur.

Ieiunia quoque, quibus Diaboli in nos perpetuæ superantur insidiæ, si fortè negligentia in desuetudinem abierint, pro regularum ritu, & benè reformatorum locorum

con-

consuetudine, & renouanda, & inuiolabilitèr obseruanda, Sancta Synodus præcipit.

Regularium autem nemini (nisi ardua, honestaque causa, per Superiorem in scriptis approbanda) extrà Monasterij claustra pernoctare liceat.

Vt autem tàm viris, quàm Regularibus feminis malorum occasio omnis auferatur, Superioribus omnibus Abbatibus, Ministris, Prioribus, Guardianis, Abbatissis, Præpositis, Sancta Synodus præcipit, vt omni studio incumbant, ne eorum subditi, subditæuè, commercia aliqua ineant, vel admittant, quorum familiaritate castitatis votum in aliquo periculo constituatur.

Atque, vt Deo paupertatis, & obedientiæ, votum perpetuum esse possit, præcipitur, ac manda-

tur,

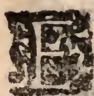
tur , ne quis pecuniam , aut aliud quidquam priuati commodi causa , possideat, aut ea vtatur, nisi suorum Superiorum benedictione illud ei fuerit concessum : nec propriam in aliqua re voluntatem faciat.

Superiores autem studiosè curent , vt nouitij , nouitiæque ad plenum doceantur , quæcunque in regulis , statutis, ordinationibus ab eis obseruandis continentur ; vt quacunque in re eorum debita sciant , & ad votum imprudentes non accedant.

Idem Superiores illud etiam sæpiùs exequantur , vt ea Sacri Concilij Tridentini decreta legenda proponant , quæ ad Regulares , & eorum Monasteria , spectant ; & ipsi obseruent , & per eorum subditos inuiolabilitèr obseruari iubeant.

Episcoporum etiam fore præcipimus, vt in eorum Diæcesanis Conciliis Monialium ad Monasteria recipiendarum numerum præscribere, Præfectarum ad earum regimen creandarum, puellarum etiam ad religionem admittendarum, Nouitiarum ad professionem recipiendarum, seruandæ clausuræ, Conuersarum, ac sæcularium Puellarum, quę in Monasterijs educantur, Concionatorum, Capellanorum, visitantium, propriarum regularum, institutionumque assiduè legendarum, aliarumque rerum, quæ ad Moniales spectare videbuntur, diligentissimè curam.

De Ecclesiastica Potestate.

Ccleſiaſticam poteſtatem à Ieſu Chriſto traditam, duplicem eſſe, non eſt dubitandum: id quod duarum Clauium numero apertè demonſtratur. Prima ſiquidèm eſt Pænitentiæ Sacramentum, quæ internam, & ſecretam conſcientiam reſpicit peccatoris, qui ſpontè peccata confitendo ſoluitur. Altera verò iuriſdictionem, & exteriùs regimen exercet, qua non per propriam conſcientiam tantùm, ſed per teſtes, peccatores conuincuntur, & puniuntur, quo teſtimonio, & publica delicta corriguntur, ne eorum gratia è Regno Cælorum peccatores excludantur.

Cum eam ob cauſam à Deo tradi-

tus sit, excommunicationis gladius, velut Ecclesiasticæ disciplinæ flagellum, quo contumaces, & rebelles, ab Ecclesiasticis Sacramentis, & à fidelium participatione, seiunguntur: clarè constat, non tantùm Sacrorum Canonum Sanctionibus, sed etiam Diuino Iuri, repugnare, cum sæculares Iudices, quibus Ecclesiasticarum rerum dispositio nullo iure permittitur, Ecclesiasticos Iudices sæpè deuetare student, ne aliquem, iure excommunicatum, talem esse denuncient; vel vt excommunicationem aliquam fulminatam reuocent.

Proindè Sancta Synodus obsecrat, & obtestatur in Domino Serenissimum, & Inuictissimum Regem Catholicum, eiusque Illustrissimum, & Excellentissimum Proregem, ac suos alios in hoc Re-

 gno

gno minores Magiſtratus, & vtiles Dominos, hortatur, & monet, vt ab huiuſmodi prohibitionibus, & mandatis, abſtineant.

At, ſi quando (quod Deus non permittat) Eccleſiaſticus aliquis Iudex ſua poteſtate abuteretur: eius Superioribus illud ſignificent, nec obliuiſcantur pænarum, quæ Sacrorum Canonum Conſtitutionibus ſuper his ſunt indictæ.

E contra, ſingulos omnes Eccleſiaſticos Iudices Sancta Synodus deuitat, ne excommunicationes ipſas leui de cauſa fulminent; ſed (vbi commodè id poſſe perſpicient) cæteris alijs iuſtitiæ remedijs vtantur, tàm in procedendo, & definiendo, quàm exequendo: veluti Sacro Concilio Tridentino traditum eſt.

Epiſcopi, cùm primùm ad ſua reuerſi fuerint, in Synodo Diœceſana

na personas idoneas pro causis Ecclesiasticis in partibus delegandis constituant; ac eorum nomina Metropolitano mittant, vt, iuxtà decretum decimum sessionis XXV. Concilij Tridentini, Sanctissimo D. N. transmitti possint.

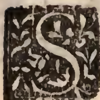
De Vsuris.

CVm, inter cæteras huius nostræ Prouinciæ calamitates, hoc præcipuè Vsuræ genus latiùs manere dignoscamus, quod in plurimis rerum venditionibus, propter emptoris pauperiem, temporis etiam fiat venditio, adeo, vt aliquandò pro vnius anni dilatione duplex ferè soluatur pretium: statuimus, & ordinamus, vt posthac de huiusmodi venditoribus diligens fiat inquisitio: & qui inuenti fuerint, pænis, per Sacros Canones constitutis acerrimè puniantur, ac insuper in Confessionibus nullatenùs absoluantur, nisi debita (si possint) satisfactione secuta, præterquàm in mortis articulo, tuncque mo-

neantur, vt vel per se ipsos, si vixerint, vel per suos hæredes, quam primùm possint, satisfacere studeant. Omnes autem locorum Ordinarij Decretum hoc sæpiùs populo publicandum curabunt.

Omnem porrò curam, & operam suam conferant ad erigenda, & instituenda, ex auctoritate Summi Pontificis loca pia, quæ Montes Pietatis appellantur, vnde mutuas pecunias pauperes possint accipere, Qua in re Principes, & Magistratus, obsecramus, vt Episcoporum diligentiam adiuuent. Nec in eis quidquam, præter sortem, nisi pro ministris, & alijs necessarijs sumptibus, idque ex eadem Summi Pontificis auctoritate, accipiatur.

De Sepulturis, & Exequijs Mortuorum.

Icuti pijssimum est, vt fidelium Corpora in Cæmeterij, vel Ecclesiæ sinum recondantur, ita impietati proximum videtur, vt putida cadauera in loco excelso, & ornato, collocentur. Curent ergo Episcopi, ne vlla deinceps eo modo sepeliantur, & quæ sepulta nunc sunt vnà cum Sepulchris (nisi tamen marmorea, aut ærea sint) amoueantur, & humi dentur, ita vt locus, in quo condentur, à reliquo Ecclesiæ pauimento minimè promineat. Nec Ecclesiarum Rectores permittant, ossa fidelium, quæ huc illuc per angulos Ecclesiarum sparsa reperiuntur, insepulta mane-

manere, sed similiter sepeliantur. Caueant Parochi, ne pro exequijs, pro sepultura, & anniuersarijs Defunctorum, quidquam paciscantur, exigant, aut petant, vel quid aliud committant, quod simoniam, aut auaritiam sapere possit. Ne tamen *os trituranti, bouis penitus alligetur*, Episcopi curam suscipiant, vt laudabiles, piæque in his seruentur consuetudines. Legata etiam, quæ piè per defunctos facta fuerint, exigenda curent. Nec, quæ eleemosynæ causa vltrò fuerint oblata, accipi prohibeant.

Si verò defunctorum hæredes ita à se pietatem, & charitatem amouerint, vt debitas suorum exequijs impensas non exhibuerint, Episcopi ad ea comparanda eos compellant, quæ ad honestum eius rei vsum sibi conuenire videbun-

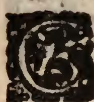
buntur. Miserabiles tamen personæ, impensa Ecclesiarum, Ordinarij iudicio, erunt sepeliendæ.

Morem, multis locis intermissum, mortuos in Cæmeterijs sepeliendi, quoad fieri poterit, Episcopi restituendum curabunt.

Consuetudinem verò, quæ potiùs amentia, & delirium, dici potest, qua Mulieres cognatos suos mortuos multis clamoribus, & capillorum laniamentis, extrà domum in publicas vsque vias prosequuntur, & qua, post exactum mensem, ad sepulturæ locum conuenientes, clamores eosdem, & laniatus, iterant, & renouant, prohibeant Episcopi, & omninò tollendam curent.

De Purgatorio.

Vm piè, & Catholicè, Sancta Tridentina Synodus demandauerit, vt fideles credant, & teneant, necnon etiam, vt doceantur, eisque prædicetur sancta illa, ac sana, Purgatorij doctrina, quam Sancti Patres tenuerunt, crediderunt, & litteris tradiderunt, sacraquè Concilia sanxerunt: Sancta hæc Synodus ordinat, & præcipit, vt Episcopi, & Ordinarij omnes euigilent, ne iniquitatis spiritus superstitiosum quid, & scandalum offerens superseminet. Prædicatores autem, & Parochi, quotiescunquè se occasio obtulerit, doceant destinatum locum dari pro purgatione animarum fidelium, quæ cum

di-

diuina bonitate ſint ad perpetuam gloriam aſſumendæ ; pænitentia incompleta è vita ceſſerunt : quas orationibus , eleemoſynis , Altaris Sacramento , & Eccleſiaſticis indulgentijs ſolui , minimè eſt dubitandum.

De Magistris Puerorum.

Voniam in hac Prouincia quamplurimis, propter inopiam, proficiendi opportunitas subtrahitur, Sancta Synodus præcipit Episcopis, vt omni studio Dominos, Magistratus, & Vniuersitates omnes, hortentur, vt, sumptui non parcentes, honestæ vitæ, & sanæ doctrinæ, Magistros conducant.

Magistris autem ipsis eadē Sancta Synodus præcipit, & mandat, ne libros vetitos, aut de obscenis, & turpibus, tractantes, pueris legant, ne vè per se ipsos legi patiantur: sed eos sana doctrina, bonisque moribus, erudire, & formare, studeant; ac prætereà totum id præstent, quod Lateranensi Concilio sub Leone X. statutum est.

De Prædicatione.

NEminem Episcoporum latere Sancta Synodus arbitratur, eorum muneris esse, & Conciones, & Sermones habere ad populum, inquè eorum præsertim Cathedralibus Ecclesijs docere, erudire, &, sicut diligentes, solertissimiquè Pastores, omnia gregis errata salutaribus verbis corrigere, deperditarum ouium rationem districtè Domino reddituri. Ea propter eos omnes hortatur, vt pro viribus se exerceant ad id per seipsos præstandum, & , si quando iustum impedimentum ab eorum officio eos reuocaret, iuxtà Tridentini Concilij decretum, personas idoneas ad munus illud eligant.

Parochi quoque, Archipresbyteri, & alij quicunque, animarum curam gerentes, Dominicis saltèm diebus, & Festis solemnibus, Aduentus verò, & Quadragesimæ tempore quotidiè, vel ad minus ter in hebdomada, in eorum Ecclesijs per se ipsos idem omninò faciant; excepto tamen, vbi per Quadragesimam Prædicatores Regulares, vel alij, conduci consueuerunt; quo tempore Parochus quiescere poterit. Quod si fortè eorum aliquis ad hoc munus obeundum inhabilem se se cognouerit, peritum aliquem adire non erubescat, cuius studio, & opera ex Latino in maternam linguam Homilias, & Sermones, Scriptorum Catholicorum verti curet; &, illis memoriæ demandatis; vel saltem de scripto lectis, debito satisfaciat, cui Sa-

crorum Canonum , & Tridentini Concilij , Decretis tenetur.

Neminem ad prædicationem in suas Diæceses Episcopi admittant , quem monitionibus Catholicis non præmonuerint, quid scilicet acriùs , & crebriùs , quid autem remissiùs , & rariùs , pro locorum , & peccatorum communium qualitate , populis sit inculcandum .

Prædicatores verò argumenta , & rationes Hæreticorum non recenseant , ne in imperitorum fidelium mentibus confusionem pariant . At , si quando , vt eorum falsa dogmata faciliùs reijciantur , ipsorum argumenta afferre sit necesse, tunc (quoad fieri poterit) disputationibus resecatis, grauissimisque reprehensionibus , poterunt id exequi.

Fabulas , eaque , quæ populis risum

sum mouent, recensere non audeant.

Apochriphas historias non tractent, nec Miracula à Catholicis, ac fidelibus Auctoribus non præscripta.

Meminerint etiam cum Dominus dixerit; *Nostrum non esse, nosse tempora, vel momenta*. Antichristi aduentum, & vltimam Iudicij diem, certo, ac definito tempore non tractare.

Diligentèr se habeant in vitijs, & peccatis, reprehendendis. Caueant tamen, ne ad particularia descendant, nec verbis, odium, & contumeliam potiùs, quàm emendationem parientibus, corrigant.

Spirituales, aut temporales, Dominos, siuè eorum Officiales; aut Magistratus, modestè, ac piè admoneant, non acerbiùs obiurgent: subditosque illud Petri do-

ceant, *Fratres obedite præpositis vestris, &c.*

Totus autem Concionatorum, omnisque scopus sit, ex Sacrarum Scripturarum interpretatione vitiorum reprehendendorum occasiones inuenire: in qua quidem interpretatione ab eo sensu non recedant, quem Catholica Ecclesia, & Sacrorum Doctorum, ab ea acceptatorum, auctoritas approbauit: ex quibus tantùm Doctoribus allegorias excerpere poterunt, si quandò illis vti voluerint. Sed præcipuè in id incumbant, vt audientes sæpiùs moneantur, articulos Fidei firmitèr credere, & confiteri: decem præcepta seruare, peccata deflere, pænitentiam agere, dies festos, & ieiunia, seruare, rationibus insistere, Eleemosynas, & alia pietatis opera, facere, quæ Christifideles decent.

De Visitatione.

EPiscoporum ea cura propria, & præcipua, esse debet, Ecclesias suas, ac Diœceses, veluti Sacro Concilio Tridentino sancitum est, visitare. Meminerint autem, non superfluo, sed necessario tantùm, comitatu ad illas visendas se conferre; ac se, quam citissimè possunt, expedire, ne superfluis impensis subditi grauentur: nec tamen eorum quidquam prætereant; quæ visitationis ad actum necessariò spectant. Sanctum siquidèm Eucharistiæ Sacramentum primùm visitent: speculentur quo pacto, quauè diligentia, mutetur, & an ea reuerentia, qua decet, custodiatur.

Sacristiam postmodùm adeant. In ea Calices, Patenas, Corpora-

lia, linteola, aliaque ad Christi Corpus pertinentia, an munda ſint, & decentia: Sacras præterea Reliquias, ac ſacrarum veſtium omne genus, libros, & cætera omnia, an diligentèr aſſeruentur, inſpiciant. Eccleſiam poſt hac diligentiſſimè perſcrutentur: &, ſi alicubi ruinam minentur parietes, aut aliquo modo præſeferant indecentiam, reſtaurari, atque expoliri, demandent.

Diligentèr etiam inquirant, ſi in Eccleſijs Diuina Officia debitis horis perſoluantur, ſi Dignitates, Canonici, & Clerici quicunque, canonicè ſint ordinati, & ſi iuſto titulo beneficia poſſideant, ſique eorum in Eccleſijs reſideant, an inter eos ſint diſſentiones.

Si Baptiſmi, Chriſmatis, & Vnctionis, Sacramenta debita re-

uerentia Rectores seruent; sique debitis temporibus ea innouanda curent; ac, si in Matrimonij Sacramento Tridentini Concilij formam obseruent.

Cum primum Cathedrales, Collegiatas, Parochiales Ecclesias visitauerint, ad Hospitalium, aliorumque piorum locorum, visitationem se conferant: scrutentur, an eorum bona sine fraude administrentur: computum, & rationes, diligentèr inspiciant; vt sciant, an debitè redditus dispensentur.

De Ludi Magistris inquirant, si vitæ, atque doctrinæ sint honestæ: si vè quidquam prohibitum discipulis interpretentur.

Vt verò faciliùs rebus omnibus Episcopi maturè prouidere possint, ab honestioribus illorum locorum hominibus diligentèr exquirant,

quæ reformatione indigere videantur : si eo in loco hæretici sunt, fenerantes, concubinarij, lusores, blasphematores, factiosi, & inimicitias gerentes, qui non integrè Ecclesiæ Catholicæ præceptis pareant, & ritum non seruent. Sed præsertìm circa victum, procurationes, munera, & similia, Episcopi seruare meminerint, quidquid Sacro Tridentino Concilio præscriptum est.

De

De Spolijs Clericorum.

Via in hac Prouincia ſæpiſſimè contingit, quod Spoliorum Commiſſarij bona Clericorum, ex hac vita decedentium, inuadunt, & auferunt, tametſi patrimonialia, aut aliàs hæreditaria, nulla hàbita ratione, quod idem Clericus, vel nullum, vel adeò tenue Eccleſiaſticum beneficium poſſederit, vt vix ſibi eius fructus ad duorum, vel trium, anni cuiuſlibet, menſium ſuſtentationem ſuffecerint, ne dum, vt ex illis bona ſtabilia, aut alia quæcunque, comparari potuerint: ſtatuit Sancta Synodus, ſupplicandum eſſe Sanctiſſimo Domino Noſtro; vt pro ſua erga omnes Chriſtifideles bonitate, ac iuſtitia,

huic rei prouideat, & modum aliquem imponat, proût sibi magis expediens visum fuerit; ac (si Sanctitati suæ videbitur) eorum Clericorum bona pro spolijs non auferantur; qui saltèm non habuerint ducatos quinquaginta in redditibus Ecclesiasticis.

De

QVæ in his noſtris Conſtitutionibus, & Decretis, Pænæ decernuntur, quæ vè per Epiſcopos, vel alios locorum Ordinarios, auctoritate ſibi per hanc Sanctam Synodum conceſſa, quibuſcunque delinquentibus, tàm Laicis, quàm Clericis, inſligentur, vltra eas intelligantur, quæ per Sacrum Tridentinum, ac quæcunque alia Oecumenica Concilia, necnon alios Iuris communis Canones, decretæ iam ſunt, & inflictæ; quibus nullatenùs derogare Sancta hęc Synodus intendit.

Quæ verò pecuniæ ex dictis pænis prouenient, Epiſcopi, aut alij locorum Ordinarij, eas nullatenùs in vſum proprium conuertere poſſint, ſed alicui pio loco applicent;

data,

data, si expedierit, accusatoribus portione sua, quæ tamen tertiam partem non excedat.

Cæterùm, cum Sacrum Tridentinum Concilium alia multa decreuit, quorum nulla huius Prouincialis Synodi Decretis mentio fit, quia satis espressa, ac explicata, sunt: ea omnia, siue ad doctrinam, siue ad Ecclesiasticam reformationem, & morum correctionem pertinent, cum his omnibus, quæ in hac Prouinciali Synodo statuta, definitaque sunt, Sancta Synodus plenè, atque integrè, ab omnibus huius nostræ Prouinciæ Episcopis, Abbatibus, Capitulis, & alijs quibuscunque personis Ecclesiasticis, & Sæcularibus, seruari debere declarat, atque omnibus modis iubet.

Vult insupèr, ac mandat, vt in Diæcesanis Conuentibus Episcopi eadem Prouincialis Synodi statuta legi,

gi, & publicari; ac illa, vnà cum decretis Concilii Tridentini, in singulis Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus, Ecclesijs huius Prouinciæ, certo aliquo loco collocata, perpetuò asseruari curent.

Huius autem Sacræ Synodi Decreta suum robur habere declaramus ad vnum mensem, postquàm Ecclesiæ Metropolitanæ valuis affixa fuerint.

Omnia, & singula, quæ in hac Sacra Synodo decreta, actaque sunt, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, omnium Ecclesiarum Matris, & Magistræ, semper emendanda, & corrigenda, qua debemus obedientia, ac reuerentia, auctoritati subijcimus.

Laus, & gloria Deo Optimo Maximo, nunc, & semper. Amen.

INDEX

INDEX.

De

De

FINIS.

